

Reggeli Ujság

Noviszád, 1939 március 1, szerda

Urednik - Szerkesztl
ANDRÉE DEZSŐ

20. évfolyam 60. szám

Fencik: A lengyel-magyar határt feltétlenül meg kell valósítani

Budapestről jelentik: Fencik István országgyűlési képviselő Miskolcon előadást tartott a kárpátorosz kérdéssről. Ez a probléma — mondotta — Európa megbékélése szempontjából döntő jelentőségű, mert ennek helyes megoldásától függ Európa jövője. A közös lengyel-magyar határt feltétlenül meg kell valósítani, mert ez erős védőbástyát alkot a marxista-kommunista törekvések ellen. Volosin és Revaj bolsevista törekvéseivel, amelyek Kárpátalfiát a szovjetpropaganda középpontjává kívánják tenni, minden erővel szembe kell szállni. A kárpátorosz nép többsége a Magyarországhoz való csatlakozást kívánja.

Minden angol párt helyesli a hatalmas aranyu fegyverkezést

Londonból jelenti a Reuter-ügynökség: Az angol parlament tegnapi ülésén a fegyverkezési hitelek vitájában sem a munkás, sem a liberális képviselők nem tiltakoztak a hatalmas fegyverkezési program ellen. Minden szónok elismerte, hogy a mai időkben a legnagyobb figyelmet kell szentelni az ország biztonságának. A vita akörül forgott, hogy a fegyverkezésre fordítandó pénzt miként használják fel a legeredményesebben.

A vita során Sir John Simon pénzügyminiszter kijelentette, hogy a gazdasági fejlődés jövője tekintetében derüsenlátó. Az angol adófizetők már 1941-ben megérik a megújított gazdasági élet áldásait.

A török külügyminiszter a görög királynál

Az athéni sajtó lelkesedik a görög-török barátságért

Athénből jelentik: Saradzoglu török külügyminiszter hétfőn György görög királynál volt ebéden. Délután Metaxasz görög miniszterelnök teát adott a török vendég tiszteletére.

Az athéni lapok a legnagyobb elismerés és szeretet hangján írják a török-görög barátságról. Valamennyi lap meglepéssel foglalkozik a Balkán-értekezlet határozatával és hangoztatja, hogy a görög-török barátság a Balkán-szövetség és az európai béke legbiztosabb védője.

A biborosok ma este vonulnak be a konklávéba

A megválasztáshoz 42 szavazat szükséges

Rómából jelentik: A pápaválasztásra Rómában összegyűlt biborosok már megkapták az értesítést a konklávé megkezdésére vonatkozóan. Eszerint a pápaválasztó konklávé csütörtökön, március 2-án, tehát a XI. Pius pápa halálát követő 20. napon, délelőtt 9 órakor ül össze. Ezt megelőzően szerdán délelőtt mutatják be a Capello Paulinóban a megválasztandó pápáért a könyörgő szentmisét, amelyen a Rómában tartózkodó biborosok testületileg részt vesznek.

Kedden délután öt órakor valamennyi, tehát összesen 62 biboros első értekezletét tartotta a konklávé helyiségében. Ez azonban csupán formai értekezlet volt és a pápaválasztást illetően nem birt különleges jelentőséggel.

ÜNNEPÉLYES BEVONULÁS A KONKLÁVÉBA

A biborosok a konklávéba való ünnepélyes bevonulás után magukra maradnak és szerdán este a szokásos szertartások között elzárják a konklávéba vezető egyetlen ajtót. A választás csütörtök délelőtt kezdődik. A konklávé sorozatos ülésein a biborosi testület legidősebb tagja, Granito Pignatelli di Belmonte nápolyi biboros, ostiai püspök elnököl.

A választási eljárás mindaddig tart, amíg a szavazásnál a biborosok egyike kétharmad többséget nem kap. Mivel a pápaválasztó biborosok száma 62, a kétharmad többséghez 42 szavazat szükséges.

AD CAPELLAM, DOMINI!

A zárt ülésorozat napirendje a következőkből áll:

Reggel 8 órakor megszólal a konklávé harangja és a konklávé szertartásmesterei végigjárják a biborosok szobáit, ezzel a latinnyelvű felhívással:

— Ad capellam, domini! (A kápolnába, uraim!)

A biborosok ezután a kápolnába vonulnak, ahol az első napon, tehát csütörtökön a szent kollégium dékánja, Pignatelli di Belmonte biboros szentmisét mond, mely alatt az összes biborosok megáldoznak. A következő napokon, amennyiben erre sor kerül, minden biboros a részére kijelölt lakosztályban miséznek, de valamennyien részt vesznek a kápolnában tartandó közös szentmisén is.

A SZAVAZÁS

A reggeli szentmise után kezdődik meg a szavazás, amelyet eredménytelenség esetén még délelőtt egy második szavazás követ. Ha ez is eredménytelen lenne, délután folytatódik a szavazás, amelyet az apostoli paloták sekrestyéjének egy püspöki rangban levő tagjának Veni sancte-ja vezet be. A délutáni szavazás szintén megismétlődhet, azonban napi négy szavazásnál többet a konklávé nem tart. Este ismét megkondul a konklávé harangja és a szertartásmesterek »In cellas, domini« (A cellákba, uraim) felhívására a konklávén belül megkezdődik az éjszakai nyugalom.

gár király tanácsosa, őfelsége a király első hadsegéde Hrisztics Nikola tábornok feleségével, Marinovics Anna, Hadzsics Ella és Lozanics Olga udvarhölgyek, Csolák-Antics Boskó udvarnagy, Limus Dekanova őfelsége hadsegéde és Sondermayer Vladisláv ezredes, a fehér kastély szolgálattelvő hadsegéde.

Ma kezdődik a költségvetési vita a szkupstinában

Beográdból jelentik: A pénzügyi bizottság a költségvetési javaslat tárgyalása után elfogadta a pénzügyi törvényt is, még pedig módosított formájában. A pénzügyi bizottság hétfőn este fejezte be a pénzügyi törvény tárgyalását, utána a bizottság elnöke az elfogadott javaslatokat átküldte a szkupstina elnökségének.

A szkupstina tegnap délelőtt ülést tartott, amelyen az elnök indítványára kimondták, hogy szerdán, március 1-én kezdik a költségvetési javaslat tárgyalását.

Magyarországon életbe léptették a nyolcórás munkaidőt

Budapestről jelentik: Szerdán Magyarországon az iparvállalatok egész sorában életbe lépett a nyolcórás munkaidő. Ezáltal több ezer munkanélküli jut kenyérhez.

A román alkotmány kihirdetésének évfordulója

KÁROLY KIRÁLY EBÉDEN LÁTTA VENDÉGÜL A NEMZETI EGYSÉGFRONT VEZETŐSÉGÉT

Bukarestből jelentik: Az új alkotmány kihirdetésének egy éves évfordulója alkalmából a nemzeti egységfront főtanácsának tagjai, köztük a magyar és német tanácsstagok is megjelentek a királyi palotában. A magyar csoportot Bánffy Miklós gróf vezette, tagjai pedig Szentkeresztly Béla báró, gróf Teleki Adám, gróf Teleki Ernő, Szász Pál, Mikó Imre, Mikó László, Konoki Kálmán és Szabó Béni voltak.

Károly király a nagytanács tagjait kihallgatáson fogadta, majd ebéden látta vendégül. Ebéd után az uralkodó cerclet tartott. Ez alkalommal Bánffy Miklós gróft másodikként kérte magához és hat percig beszélgetett vele. Végül az évforduló emlékére bronz emlékérmeket osztottak szét, amelyeket a nagytanács magyar tagjai is megkaptak.

Borisz bolgár király Beográdban

Őfelsége Pávle régensherceg ebédet adott magas vendége tiszteletére

Beográdból jelentik (A. A.): Őfelsége Borisz bolgár király külföldi utjáról visszatérőben tegnap délelőtt tíz órakor kísérete tagjaival Beográdba érkezett, ahol őfelsége Pávle régensherceg vendégeként szállott meg.

A topcsideri állomáson őfelsége Borisz királyt őfelsége Pávle régensherceg fogadta. Az üdvözlésre megjelentek: Popov Iván meghatalmazott bolgár miniszter, a bolgár követség tagjaival és őfelsége katonái, valamint polgá-

ri udvartartásának tagjaival.

Déli egy órakor a dedinyei fehér kastélyban őfelsége Pávle régensherceg ebédet adott őfelsége Borisz király tiszteletére. Az ebédn résztvettek őfelsége Borisz bolgár király, őfelsége II. Petár király, őfelsége Pávle régensherceg, őfelsége Olga hercegnő, dr. Cincár-Markovics Alekszandar külügyminiszter, Antics Milán udvari miniszter és felesége, Popov Iván bolgár meghatalmazott miniszter, Handzsijev őexcellenciája a bol-

„Az áldemokrácia megnyitotta a határokat a galíciai bevándorlás előtt“

A zsidójavaslat vitája a magyar parlamentben

Budapestről jelentik: A képviselőház kedden délelőtt folytatta a zsidók közéleti és gazdasági térfoglalásának korlátozásáról szóló javaslat általános vitáját. Az első felszólaló Makrai Lajos volt. Hangoztatta, hogy a törvényjavaslatot kapcsolatos állásfoglalást pártja, a keresztény párt nem tette pártkérdéssé, tehát a saját felfogását fejtje ki. Zsidókérdés — mondotta — ingenis van és a magyarság érdekében nem térhetünk napirendre a lehetetlen meglevő helyzet felett. A zsidóság a keresztény társadalomban idegen test. A liberális korszak politikája nyaklónélkül asszimilálta vagy akarta asszimilálni a zsidóságot és az áldemokrácia ürügye alatt megnyitotta a határokat a galíciai bevándorlók előtt. A történelmi zsidóságnak hiába, hogy asszisztált ehhez a folyamathoz. A keleti zsidóság fékezhetetlen és fegyelmetlen mohóságát vetette rá magát a közgazdasági pályákra és megkaparintotta a szellemi irányítást. A szónok hangoztatta ezután, hogy a javaslat különbséget tesz keresztény és keresztény között és emberi mértékkel méri le a kereszténységet. Ezt nem fogadhatja el. A javaslatot a részletes tárgyalás alapjául elfogadja, mert a javaslat törekvéseivel egyetért.

A következő szónok, Gürtler Dénes, hangoztatta, hogy a zsidóprobléma megoldása feltétlenül fontos és sürgős. Nekünk, felvidéki magyaroknak — mondotta —, a cseh uralom alatt nem adták meg azokat a jogokat, amelyek bennünket százezrek arányunknál fogva megillettek volna. Hol van tehát a jogtalanság és kegyetlenség, ha a zsidók Magyarországon megkapják az őket számárányuk szerint megillető jogokat? A Felvidéken a megszállás alatt a zsidóság négyesre vizsgázott, 240.000 felvidéki zsidó közül csak hat és fél százalék vallotta magát magyarnak. Százezer zsidó szavazóból egy százalék sem szavazott a magyar pártokra. Azokat a zsidókat, akik a megszállás alatt kitarítottak mellettünk, névszerint ismerjük és hűségükért meg is védjük őket.

— Ne mondják azt, hogy ez a törvényjavaslat katasztrófa vezet. Az igazi katasztrófa az volt, hogy Kassán és Pozsonyban husz százalék alá esett a magyarság százalékszám, mert a zsidók cserbenhagyták. És nem volt-e katasztrófa az is, hogy az őszi mozgósításkor a felvidéki zsidóság száz és százezerrel adott a cseh-szlovák nemzetvédelmi alapra. A javaslatot elfogadja.

ECKHARDT FELSZÓLALÁSA

A következő szónok Eckhardt Tibor volt. Ezt a kérdést — mondotta — most már végérvényesen meg kell oldani. Nem tűrhetjük tovább, hogy minden két évtizedben a zsidókérdésből kifolyóan forradalmi kockázatok zúdulnak az országra. Szerinte az első feladat a zsidó bevándorlás eltiltása lett volna, erre nézve azonban nincs intézkedés a törvényjavas-

latban. A második fontos feladat zsidó kataszter felállítása lenne, mert így nagyon sok vita felesle-

Hát olyan kevés zsidónk van, hogy számukat a félvérekkel és keresztény vallásban születettekkel kell szaporítanunk? Abban a pillanatban, amikor áttérünk a fajbiológiai álláspontra, olyan bomlasztó elemet viszünk az állam életébe, amely a legsúlyosabb megrázkódtatásokkal és katasztrófákkal fenyeget. Magyar ember ilyen javaslatot nem szövegezhet és nem szavazhat meg.

Francia-olasz tárgyalások kezdődnek Olaszország igényeinek kielégítéséről

Londonból jelentik: A Daily Mail római jelentése szerint Rómában úgy érzik, hogy a Franco-kormány Anglia és Franciaország részéről történt elismerése megnyitja az utat a francia-olasz békitő célú megbeszélések újrafelvételé előtt. Mussolini jegyzékét készít Olaszország természetes törekvéseiről és rövidesen, mielőtt Guariglia párisi olasz nagykövet visszatér álmáshelyére, megkezdődnek a diplomáciai megbeszélések az olasz igényekről.

A News Chronicle szerint római diplomáciai körökben úgy tudják, hogy Franco határozott biztosítékot adott Mussolininak arra, hogy hű marad a Berlin-Róma tengelyhez.

Fegyveres támadás a lengyelországi németek székháza ellen

A támadók főbb iratói magukkal vitték

Varsóból jelentik: Hétfőn este tíz órakor Varsóban megtámadták a lengyelországi németek tanácsának irodahelyiségét, amelyben a német népegyesület varsói csoportjának elnöksége ülésezett. A tíz benyomuló ember — nyilván diákok — rendőrtisztviselőnek mondta magát és a jelenlévőkre

szégezett revolverekkel kikényszerítette az iratszekrények átkutatását. Közben tönkretették a berendezési tárgyakat és botokkal megütöttek több német egyesületi tagot. A támadók néhány perc múlva eltűntek és különböző iratokat vittek magukkal.

Lengyelország kizáróan a saját erejére támaszkodik, nem pedig más hatalmakra

Varsóból jelentik: Ciano gróf hétfőn délután 5 órakor elutazott Varsóból, hogy részt vegyen a bialovicei vadászaton. Elutazása előtt a varsói apostoli nunciust, majd a magyar, német, japán és jugoszláv követet fogadta.

Rómából jelentik: A Giornale d'Italia főszerkesztője, Gayda, összegezi az olasz külügyminiszter látogatásának mérlegét. Kiemeli, hogy a megbeszélések teljesen tisztázták Lengyelország és a tengelyhatalmak politikája közti viszonyt, tekintettel az európai helyzet gyors alakulására, azonkívül az olasz és német követelésekre és a dunai Európa új politikai és gazdasági elrendeződésének kérdéseire. A két külügyminiszter megbeszélései megerősítették, hogy Lengyelország a Róma-Berlin tengely politikájának lényegével kapcsolatban a baráti megértés állás-

pontjára helyezkedik. Ez azt jelenti, hogy Lengyelország hű marad Franciaországgal való szövetségéhez, de ugyanakkor visszautasítja, hogy azt olyan eszközzé tegye, amely a tengelyhatalmak általános érdekei ellen küzd. A tengelyhatalmakhoz való eme barátságos magatartás megfelel Magyarországnak, Jugoszláviának és Romániának, vagyis ama dunai államok érdekeinek is, amelyekkel Lengyelország dél-európai kapcsolatai rendkívül szorosak. Végül hangoztatja Gayda, hogy a varsói megbeszélések eredményeit a legközelebbi európai események során lehet majd megítélni.

LENGYELORSZÁG ÉS A NEMZETKÖZI HELYZET

Varsóból jelentik: Gwarczynski tábornok, a lengyel nemzeti egység táborának vezére, a párt főtanácsá-

nak ülésén beszédet mondott, amelyben a nemzetközi helyzettel foglalkozott és körvonalazta Lengyelország külpolitikájának alapelveit. Megállapítható — mondotta —, hogy a világháború nem vetett véget a nemzetközi surlódásoknak, hanem a megrázkódtatások és az átalakulások kiinduló pontjává vált. A háború által megzavart helyzet megszilárdítására irányuló kísérletek nem sikerültek. Ma, amikor az erősebb államok által a gyengébbeknek nyújtott biztosítékok koholmányoknak bizonyultak, valamennyi nemzet és állam csakis a maga erejére számíthat. Ez az igazság főleg Lengyelországot kell, hogy áthassa. Lengyelország mindenekelőtt a maga katonai erejére számíthat. Ezért téved az, aki kijelenti, hogy Lengyelország politikája egy másik hatalomra támaszkodik. Lengyelország külpolitikája Pilsudszky tábornagy politikai hagyatékán alapul és sajátos nemzeti lengyel politika.

Feloszlatiák a belga parlamentet

Párisból jelentik: A Journal értesítése szerint a belga képviselőház feloszlatása elkerülhetetlennek látszik. Mindenesetre kétséges, hogy a király ismét valamelyik pártra bizza-e az új kormány megalkotását.

Csecsemőholttest a petrovaradini alagútban Egy noviszádi postai technikus különös felfedezése

Váci Dragutin, a noviszádi postaigazgatóság technikusja különös leltre bukkant a petrovaradini alagútban. Váci a Noviszád és Petrovaradin közötti kábelvezetékét javította. Amikor a noviszádi oldalon befejezte munkáját, elindult az alagútban, hogy átmenjen a petrovaradini oldalra és ott is megvizsgálja a kábelvezetékét. Körülbelül száz méternyire volt a petrovaradini kijárattól, amikor észrevette, hogy

a vasúti sínek mentén papircsomag hever a földön.

Lehajolt, hogy közelebről megvizsgálja. Nagy meglepetéssel látta, hogy

a csomagból gyermekkar és fej látszik ki.

Először azt hitte, hogy viaszba van a csomagban, de amikor jobban megnézte, megdöbbenéssel állapította meg, hogy

hat-hét hónapos fiúcska hullája van a papírban.

A kisfiu feltűnően fekete haju és barna bőrű volt, a test még nem indult oszlásnak, ami arra mutat, hogy a gyermeket nemrégiben fojtották meg.

Váci Dragutin értesítette a rendőrséget, amely megindította a nyomozást. Két feltevés van.

A kis holttestet vagy valamelyik vonat ablakából dobták ki,

vagy pedig Petrovaradinból vették be az alagútba.

71097

Páris és London elismerte Francot

Az elismerést Chamberlain jelentette be az alsóházban — Amerika egyelőre várakozó magatartást tanúsít

Londonból jelentik: Chamberlain miniszterelnök az alsóház hétfői ülésén bejelentette, hogy Nagybritánia és Franciaország elismerte a spanyol nemzeti kormányt. Az angol kormány — mondotta Chamberlain — a lehető leggondosabb mérlegelés tárgyává tette Spanyolország helyzetét és azt a kérdést, hogy milyen lépéseket tegyen, tekintettel a birtokában levő összes értesülésekre. Barcelona eleste és Katalonia elfoglalása után Franco uralma alá került a spanyol terület nagyobb része. Ezen a területen fekszik Spanyolország legtöbb ipari gócpontja és terményeinek legtöbb forrása. Még ha a köztársasági haderő folytatná is a középső szakaszon a látszólagos ellenállást, a küzdelem kimenetele tekintetében akkor sem állna fenn semmi kétség.

Az angol kormány ezenkívül úgy találja, lehetetlen volna, hogy Spanyolország szuverén kormányának tekintse a köztársasági kormányt, amelynek tagjai immár nem is tartózkodnak egy helyen és többé határozott kormányzati jogokat sem gyakorolnak. Ilyen körülmények között az angol kormány elhatározta, hogy közli Franco tábornokkal azt az elhatározását, hogy elismeri a kormányát Spanyolország kormányának. A francia kormány ma hasonló döntést hozott.

Az angol miniszterelnök bejelentéseit zsufolt terem és megtelt karzatok hallgatták végig. Chamberlain nyilatkozatát a kormánytámogató pártok lelkes éljenzéssel fogadták. Az ellenzék csupán halk püsszegéssel fejezte ki nemtetszését. Egyetlen ellentmondásként az alsóház kommunista tagja kiáltott közbe: — Szégyen, gyalázat!

A VITA

A kormánynyilatkozatot követő vita során Attlee őrnagy, a munkáspárti ellenzék vezére heves szóváltásba keveredett a miniszterelnökkel, aki azonban fölényesen visszaverte a munkáspárti vezér vádjait. Ezután az ellenzék több vezetője intézett még kérdést Chamberlainhez. A miniszterelnök a további szóváltásnak azzal az igérettel vetett véget, hogy az alsóház a spanyol nemzeti kormány elismerésének kérdését kedden vita tárgyává teszi. A munkáspárt bizalmatlansági indítványt készül betervezni a kormány ellen.

A Stefani-iroda londoni jelentése szerint Alba herceg, a nemzeti Spanyolország londoni követe hétfőn bemutatta megbízólevelét.

A FRANCIA KÜLÜGYMINISZTERIUM KÖZLEMÉNYE

Párisból jelentik: A francia külügyminisztérium hétfőn este a következő közleményt adta ki:

— A Jordana tábornok és Berard szenátor között Burgosban lefolyt tárgyalások őszintén szívélyes légköre lehetővé tette, hogy a két kormány megegyezésre jusson az őket érdeklő kérdésekben. Következésképp a francia kormány hajlandónak nyilatkozott arra, hogy megkönnyíti a

spanyol nemzet tulajdonát alkotó értékeknek Spanyolországba való visszaállítását. A két kormány kölcsönösen megerősítette abbeli kívánságát, hogy ybarátságos jó szomszédi viszony létrehozására fognak törekedni.

A francia államtanács határozatát, amellyel elismerte a spanyol nemzeti kormányt, a francia külügyminisztérium egy vezető tisztviselője közli majd hivatalosan Burgosban. Francia politikai körökben még nem tudják, ki lesz a francia kormány burgosi nagykövete, mert Berard szenátor, akinek a tisztséget felajánlották, személyes okokra való hivatkozással nem vállalta.

AMERIKA MAGATARTÁSA

Washingtoni körökben számolnak azzal, hogy rövidesen sor kerül az Egyesült Államok részéről is Franco elismerésére. Ennek közlését valószínűleg visszatartják mindaddig, míg Roosevelt elnök, aki — mint ismeretes — a Panama-csatorna környékén a flottagyakorlatokon vesz részt, vissza nem tér Washingtonba.

Washingtonban általános az a vélemény — mondja a Reuter-iroda jelentése —, hogy az Egyesült Államok is követik Franciaország és Anglia példáját, bár nem sietnek az elismeréssel. Ennek a halogatásnak egyik oka az, hogy az Egyesült Államok tudni szeretnék, milyen politikát követ majd Franco a délamerikai államokkal szemben, amelyekhez Spanyolországot kulturális kap-

csolatok fűzik. Az Egyesült Államok semmiféle idegen propagandát sem látnának szívesen Délamerikában. A másik ok az, hogy az amerikai kormány be akarja várni, hogyan jár el a Franco-kormány a legyőzöttekkel. Az Egyesült Államok kívánsága az, hogy ne alkalmazzanak megtorlókat a köztársasági vezetőkkel és híveikkel szemben.

MADRID ELŐTT

Burgosi katonai körökből eredő értesülés szerint a nemzeti katonai hatóságok előkészületeket tesznek a Madridba való bevonulásra. Az élelmiszereszközök már Madrid kapui előtt állnak. Ezenkívül a nemzeti birtokában levő területen önkéntes adományokat gyűjtenek az éhező madridi lakosság részére.

FRANCO ÜNNEPLÉSE BURGOSBAN

Burgosból jelentik: Franco tábornok hétfőn este visszatért Burgosba. Palotája előtt több, mint 100.000 ember vonult el. A tüntetők Franco éltették és a spanyol nemzeti himnuszot énekeltek. Franco tábornok megjelent a palota erkélyén és rövid beszédet mondott.

— A győzelem, amelyet kivívtunk — mondotta —, a nemzetközi dandárok és a kommunizmus feletti győzelem, nem pedig testvéreink legyőzése volt. Ezután köszönetet mondott Portugáliának, Olaszországnak és Németországnak, amelyek az első pillanattól kezdve támogatták a nemzeti Spanyolország ügyét, majd kihirdette, hogy Franciaország és Anglia elismerte a nemzeti kormányt.

Párisból jelentik: A francia közvélemény általában helyesléssel vette tudomásul, hogy Franciaország hivatalosan elismerte Franco kormá-

nyát. A lapok annak a véleményüknek adnak kifejezést, hogy a francia és angol kormány döntése lényegesen hozzájárul az általános európai helyzet enyhüléséhez. Annyi már most bizonyos — írja a Jour —, hogy a spanyol háború nem fajulhat többé európai háborúvá. Franciaország és Spanyolország között ismét baráti viszony jöhet létre. Nem akarunk diadalmaskodó hurokat pengetni, de örömmel üdvözljük a józan ész és a jog érvényesülését.

A Figaro és a Journal egyöntetűen megállapítja, hogy Franciaország és Anglia kormányai a hétfői nappal új korszakot nyitottak meg Európa történetében. A Petit Parisien szerint kétségtelen, hogy a francia nép nagy többsége teljes mértékben helyesli a kormány hétfői döntését, mert a francia nemzet bizalmas és baráti viszonyban akar élni a spanyol néppel.

A francia baloldali lapok viszont borúsulással irnak a helyzetről. Az Oeuvre szerint csak a jövő fogja eldönteni, igazuk van-e azoknak a bizakodóknak, akik remélik, hogy Franciaország és a nemzeti Spanyol ország között sikerül szilárd baráti kapcsolatokat létesíteni.

A Jour valószínűnek tartja, hogy Spanyolország párisi nagykövete Quinones de Leon lesz, aki a spanyol királyság utolsó párisi nagykövete volt.

Londonban Franco kormányának elismerése után már megkezdődtek az előkészületek a diplomáciai kapcsolatok újrefelvételére. A londoni spanyol nagykövetség tagjai már megkezdtek a nagykövetség felszámolását. Ugyanekkor az angol kormány előterjesztést tett Franconak a Burgosba kinevezendő angol nagykövet személyére nézve.

Ujabb németellenes tüntetések Lengyelországban

Posenben számos német ház ablakát beverték

Krakkóból jelentik: Krakkóban hétfőn ismét németellenes tüntetésekre került sor. A német távirati iroda erről a következő jelentést adta ki:

Krakkóban többszáz diák megkísérelte, hogy az erős rendőrgyűrűvel elzárt uccákon keresztül eljusson a német konzulátus épülete elé. A konzulátus előtt azonban a lengyel rendőrség már készenlétben állt és a tüntetési kísérlet meghiúsult.

Poseni jelentés szerint Posen kereskedőnegyedében a hétfői napon újabb németellenes tüntetések voltak. A tüntetők beverték két ismert német vállalat ablakait. Az előző napokban számos német üzlet, továbbá a német diáktábor és Wildi poseni evangélikus lelkesz ablakait zúzták be ismeretlen tettesek. A Schillerről elnevezett német gimnázium ellen is támadásra készültek, de ezt a rendőrség megakadályozta.

Feloszlatják a prágai parlamentet

Hácha elnök még nem döntött a kárpátaljai országgyűlés összehívásáról

Budapestről jelentik: A magyar kormány rendeletet adott ki, amely a visszacsatolt területek állampolgársági ügyeinek szabályozása tárgyában legutóbb létrejött magyar-cseh-szlovák egyezmény kihirdetéséről intézkedik.

Pozsonyi jelentés szerint Tiso szlovák miniszterelnök fogadta a magyar fővárosban tárgyaló magyar-

cseh-szlovák bizottság két tagját, akik jelentést tettek a miniszterelnöknek a határmegállapító bizottság befejező munkálatairól. A két megbízott ezután visszautazott Budapestre, hogy a magyar bizottság tagjaival folytassa a tárgyalásokat.

MAGYAR KÜLTUREGYESÜLET NAGYSZOMBATBAN

Nagyszombatban nagyszámu kö-

zönség jelenlétében ünnepélyes ke-retek között megalakult a magyar kulturegyesület.

A pozsonyi Toldy-kör most akarta megtartani Kőlcsey-emlékűnnepélyét. Az ünnepség megtartása elé azonban a szlovák hatóságok annyi akadályt gördítettek, hogy a kör kénytelen volt az ünnepi ülést elhalasztani.

Prágából jelentik: Hácha köztársasági elnök, Beran miniszterelnök és Kalfus pénzügyminiszter hétfőn fogadták Volosin ruszinszkoji miniszterelnököt, továbbá Revaj és Prchala minisztereket. A kárpátaljai politikuskok azért utaztak Prágába, hogy javaslatot tegyenek a kárpátaljai tartománygyűlés összehívására. Hácha köztársasági elnök, aki az alkotmány értelmében döntésre jogosult, közölte, hogy mérlegelni fogja az eléje terjesztett javaslatot.

Prágából jelentik: Beran miniszterelnök hétfőn megbeszélést folytatott Malypetr képviselőházi elnökkel. Politikai körök értesülése szerint a megbeszélésen a prágai központi parlament feloszlatásával foglalkoztak. A parlamentet márciusban még egyszer összehívják, azután feloszlatják. A márciusi ülés csak formai lesz.

UTAZÁS RÓMÁBA

A Stefani-iroda prágai jelentése szerint a napokban szlovák gazdasági szakértőkből álló küldöttség utazik Rómába. A bizottságban Pruzsinszki és Durcsánszki miniszterek is résztvesznek.

Miért fegyverkezik Amerika a tengeren

34 új flottabázis épül az Atlanti és Csendes óceánon

(Newyork, február.) Amerika csendesóceáni flottája most hajta végre Roosevelt elnök jelenlétében, minden idők egyik legnagyobb tengeri és légi hadgyakorlatát. Az eredmény meg fogja mutatni, hogy a végrehajtás alatt álló fegyverkezési program mennyire haladt már s mennyire kell meggyorsítani az újabb tervek végrehajtását.

A két angolszász világhatalom, Anglia és Amerika, gazdasági erejének és pénzügyi hatalmának egész súlyával rávetette magát a fegyverkezésre.

Azt mondják; pótolni kell mindazt, amit 1930—1937 között elmulasztottak. Az öt világrészre kiterjedő terveknek egyre több részlete kerül nyilvánosságra s valamennyi azt bizonyítja, hogy a két hatalom

bizonyos érdekközösség alapján dolgozik. Hogy erre vonatkozólag van-e Washington és London között formális megállapodás, nem lehet tudni, annyi bizonyos, hogy az egymást mindenütt kiegészítő, egymással sehol sem ütköző érdekek külön megállapodás nélkül is megszabják ennek a munkának koordinált voltát.

TENGEREN ÉS LEVEGŐBEN

Ma már mindenki számára nyilvánvaló, hogy a két kormány és a két vezérkar felfogása szerint birodalmi érdekeket elsősorban

a levegőben és a tengeren

kell biztosítani. A légi fegyvernem aránylag nagyon fiatal, így meglepéseket tartogathat; az a fél, amelynek nyomozó tulsúlyra sikerül szert tenni a levegőben, megzavarhatja sőt talán halálra sebezheti egyébként erősebb alapokon megszervezett ellenfelét. Ezt a veszedelmet — Amerika hadvezetősége és legjobb független szakértői szerint — már ebben a percben is

elhárítottak tekintik

ugy Londonban, mint Washingtonban. Sokkal kevésbé látják tisztázottnak a tengeri haderők problémáját.

Kivülálló számára alig érthető ez az aggodalom. Az ismeretes adatok szerint a tengeri hatalmak ereje nagyjából még ma is a washingtoni, illetve londoni egyezményben megszabott határok táján mozog s így fest:

- Anglia 100.
- Amerika 100.
- Japán 70.
- Németország 35.

— míg a francia és olasz flotta, a megvédendő vonalakat és érdekeket tekintetbe véve nagyjából egyensúlyban van. Minthogy ezek az arányok csatahajókra és páncélos cirkálókra vonatkoznak, nyugodtan lehet őket hitelenek tekinteni. A hírszerzés mai fejlettsége mellett

a legendák birodalmára tartozik minden »titkos flottáról« szülő mese;

sem 30.000 tonnás csatahajókat, sem 10.000 tonnás cirkálókat nem lehet az összes érdekelt tudomása nélkül szrebecsítani.

Más a helyzet például a tengeraltattjárók

frontján. Ezek az aránylag olcsó és aránylag kis egységek döntően megzavarhatják a kontinensek közötti tengeri forgalmat, ezek ellen tehát a nagy tengeri hatalmak igyekeznek felkészülni.

Az angolszász felfogás szerint ugyanis bármely világháborúban az a fél lesz a végső győzelem, amely kezében tartja a nagy utánpótlási vonalakat; ezeknek biztosítása tehát sorsdöntő fontosságú. Az európai kontinens egyes vezérkaraival szemben

Londonban és Washingtonban nem hisznek a »lerohanó háború« döntő sikerében, ha már sikerült a légi megrohanás veszedelmét elhárítani.

MIRE KELL A FLOTTABÁZIS?

Amerika már hosszabb idő óta ennek a felfogásnak megfelelően dolgozik, ezért állított fel történelmi folyamán először! — önálló atlanti óceáni flottát, amelynek feladata

az Európa felé irányuló szállítmányok minden körülmények között való biztosítása

s ezért veti most rá magát flottabázis-rendszerének tökéletes kiépítésére.

Roosevelt elnök hatalmas fegyverkezési programjában, amelyet a kongresszus elé terjesztett, szerényen szerepelt egy 44 millió dolláros tétel is. Ezt a pénzt az amerikai tengerészeti minisztérium

új flottabázisok építésére

akarja felhasználni. Amerika elsősorban a Csendes óceánon akar flottája számára új bázisokat kiépíttetni, de az Atlanti óceánon is három nagyobb hadikikötőt fog építtetni.

Még a mult esztendőben szakértőbizottságot küldtek ki a flottabázisok kérdésének tanulmányozására. Januárban a bizottság azt a meglepő jelentést terjesztette elő, hogy

az Egyesült Államok védelmére 41 támaszpont lenne feltétlenül szükséges.

Ezek közül huszonöt a haditengerészeti légi flottája, tizenhat pedig a hadihajók számára szolgálna.

A laikusok meglehetősen értetlenül állanak a flottabázisok problémájával szemben. Lényegében a flottabázis ugyanazt a szerepet játssza a hajóhadak életében, mint például a benzinkut az automobilista vagy az oázis a teve életében. A gőzhajó feltűnéséig a régmódi vitorlás flották hatósugarát kizárólag a magukkal vihető

élelem és ivóvíz mennyisége

szabta meg. Érthető, hogy ilyen körülmények között a vitorlás flották 40.000 kilométeres vállalkozásokra indulhattak anélkül, hogy közben ki kellett volna kötniök.

Ma egészen más a helyzet. A hatalmas hadihajók már csak önsúlyuk, páncélszatuk és hatalmas tűzérési felszerelésük miatt is rengeteg üzemanyagot fogyasztanak, úgyhogy a modern hajóhadak hatósugara

mintegy 4000 kilométerre

tehető. Üzemanyagállomások és javítóhelyek nélkül a legvédehetőbb és legfélelmezőbb hadihajó is olyan haszontalan jószág, mint a töltetlen fegyver. Az angol plotta például nem tudná megközelíteni a birodalom távolkeleti birtokait Gibraltár, Szuez és Szingapur nélkül. Eppen így az Egyesült Államok hadiflottája a Csendes óceán partjaihoz lenne szegezve, ha nem építettek volna ki idejekorán bázist számára Hawai szigetén, Pearl Harbour-ban.

Jelenleg az amerikai haditengerészetnek

hét elsőosztályú támaszpontja

van. Az Atlanti óceán partján Norfolk, Newyork és Boston, a Csendes óceán partján Bremerton, Mare Island és Santiago. A hetedik támaszpont Oahu szigete a Hawai szigetcsoportban.

A most kiszemelt új flottatámaszpontok egy része a Caraiبي tenger szigetein épül majd fel, miután

a Panama csatorna Európa felőli bejárata rendkívül könnyen sebezhető lenne

egy esetleges háborúban. Guantana-mo, Puerto Rico és St. Thomas támaszponttá való kiépítését a tengerészeti szakértők

halaszthatatlannak fontosnak tartják.

A Csendes óceán partjain szintén munkához kell látni, hogy minél gyorsabban kiépítsék az új támaszpontokat, amelyek Alaskára, sőt az Aleuti szigetekre is kiterjednének. Ha Japán háború törne ki: Amerikának két esztendőre lenne szüksége ahhoz, hogy nyugat felé Hawai kiépítse a szükséges támaszpontokat.

Idáig az amerikai haditengerészet vezetői gondolni sem mertek arra, hogy flottatámaszpontok építésére pénzt kérjenek. Boldogok lettek volna, ha a hajóépítéshez szükséges összegeket megkapják, pedig az amerikai viszonyok között összehasonlíthatatlanul könnyebb feladat hetvenmillió dollárt kérni egy óriási csatahajó építésére, mint enek az összegnek a felét megszavaztatni flottabázis építésére.

Ha az Egyesült Államok flottája hozzájut a kívánt támaszpontok megépítéséhez,

az egész hajóépítési program is átalakul

A hajótervezők nem lesznek kénytelenek mindenképp arra törekedni, hogy a hadihajóknak minél nagyobb hatósugara legyen. Ehelyett a felszabaduló hajóteret arra használhatják majd fel, hogy

gyorsabb és nagyobb ágyúkkal felszerelt

csatahajókat építsenek.

ereszkedik és 2000 méteres képzeletbeli magasságból gyönyörködhetnek a nézők a hold hegyeiben és krátereiben.

Az utazás innen a Vénuszhoz és a Marshoz vezet, majd sorra következnek

a Tejút, az Orion és Szaturnusz.

A képzeletbeli rakéta ablakai mellett üstökösök suhannak el és időnként ragyogó meteorok tűzcsőjén haladnak át az utazók.

Visszafelérővet a Föld messze távolban tűnik fel, majd a rakéta »észvesztő sebessége« folytán ijesztően növekedni kezd. Kezdenek ki lehetővé válni a kontinensek,

feltűnik Amerika, majd kivehetővé válik Newyork is.

Öt másodperccel a »megérkezés« előtt már látszik az idő és térszínház kupoláján a világkiállítás egyre jobban kibontakozó képe és a páratlan élmény ezzel a képpel ér véget.

Az egész »utazás« 15 percig tart és az amerikai természettudományi muzeum legkiválóbb tudósai tartják a magyarázó előadásokat. Részletesen elmondanak a közönségnek mindent azokról a csillagokról és bolygókról, amelyeket képzeletbeli utazásuk során felkeresnek.

Több mint egy esztendőbe telt az időtér színház tervezése és a legzseniálisabb eszközöket használták fel arra, hogy az illuziót minél teljesebbé tegyék. Aki beül az idő-tér-színház nézőterére,

valóban úgy érzi, mintha beutazta volna a világegyetemet.

A színház körül órákiállítást rendeznek, amely bemutatja az időmérés egész történetét. A nézők eredetiben láthatják a híres utazók és repülők óráinak egész sorát.

Börtönbüntetésre ítélték a cseneji rablókat

Beírték, rabolták a vadházastársak

A noviszádi törvényszéken tegnap délelőtt hirdették ítéletet Mak-szimovics Szvetiszláv büntetőbíró ötöstanácsa Bilvarszki Tódor »Zec« és vadházastársa, született Nagy Jeliszaveta ügyében. Bilvarszkiék a mult év szeptember 9-ére virradó éjjel négy eddig még szökésben levő cigány kíséretében behatoltak Tyuresics Petár 23 éves cseneji szállási jómódú földműves tanyájára,

a gazdálkodót kirabolták

és meg akarták ölni, de az idejében jött segítség meggátolta őket szörnyű tettük elkövetésében. Az ügy tárgyalását február 22-én kezdte tárgyalni Makszimovics bíró ötöstanácsa, majd újabb tanuk kihallgatása végett a folytatólagos tárgyalást és ítélethirdetést február 28-ra halasztotta el.

A tegnapi tárgyaláson a tanuk terhelő vallomást tettek. A bíróság ezért a perbeszédék után mindkét vádlottat

bűnösnek nyilvánította

és Bilvarszki Tódort másfélévi, vadházastársát pedig egyévi fegyházra ítélte. Az államügyész szigorításért és a per újrafelvetelért felelősséget vállalt.

Utazás a világűrben 15 perc alatt

Newyorkból jelentik: Az április 30-án megnyíló newyorki világkiállítás egyik legszenzációsabb látványossága

»Az idő és tér színháza«

lesz. Az a páratlan élmény, amelyet ez a színház fog nyújtani, az amerikai természettudományi muzeum és a Longines-Wittnauer óra közös munkájának az eredménye.

A nézőtér fölött 15 méter magasságban hatalmas domb emelkedik, ez szolgál majd az idő és térszínház vetítővásznául. A nézők kényelmes karosszékben foglalnak helyet és a karosszékük úgy vannak felállítva, hogy a közönség tekintete a magasba irányul-

jon. A nézőknek az lesz az érzésük, hogy

rakétahajóba

ültek, amely szédületes sebességgel

bejárja velük a világűrt.

Az utazás kezdetét rakéták robbanása és szélzugás vezet be. A vetítővásznon Newyork felhőkarcolóinak gyorsan elmaradó vonala tűnik fel. Megjelenik a nap és egyre nagyobbá válik, úgy, amint az »utazók« egyre jobban megközelítik. A nap egyszerre teljesen eltűnik és sötétedni kezd. Kigyladnak a csillagok és a képzeletbeli rakéta

megérkezik a hold fölé.

A rakéta egészen alacsonyra

71091

HALLÓ!

Mexikó Kahaga nevű államában ismét felkelés tört ki. A felkelő csapatok sok parasztot megöltek, akik a felosztott nagybirtokból földet kaptak.

Az athéni Estia című lap értesülése szerint a török kormány nem engedi meg, hogy az Olaszországból és Németországból kivándorló zsidók Törökországban telepedjenek meg.

Melbourn repülőterén tűz ütött ki, amelyet a szél hamarosan nagyarányúvá fejlesztett. Hét repülőgép elégett.

George Mandel francia gyarmatügyi miniszter Indokínában repülőgyárat alapított. A gyár évente 150 repülőgépet és 400 repülőmotort állíthat elő.

Az amerikai haditengerészet nagy gyakorlata tegnap ért véget. Noha az eredményt a legnagyobb titokban tartják, annyit mégis sikerült megtudni, hogy a támadó »fekete« flotta sikeresen behatolt a »fehér« flotta által védett területre. Roosevelt elnök ma utazik a hadgyakorlatok színhelyére.

A rio de janeírói »Globo« című lap szerint Duarte Nuno herceg, portugál trónkövetelő, hamarosan Rio de Janeíróba érkezik és feleségül veszi Mária Terézia Orleáns-braganzai hercegnőt.

Melbournban keddre virradó éjszaka összetűztek a muzulmánok és a hinduk. Ez alkalommal egy muzulmán meghalt, 17 hindus és 19 muzulmán súlyos sebeket kapott. Svebo nevű közeli községben szintén zavargások voltak, amely alkalommal 17 muzulmán házat felgyújtottak. Ennek a harcnak egy halálos és 50 súlyosan sérült áldozata van.

Chipard, az amerikai szenátus elnöke a szenátus ülésén nagy beszédet tartott a szenátus elnöke a minél nagyobb arányban való fegyverkezést. A szenátus elnöke szerint ha Amerika tovább nem fegyverkezik, akkor jelenlegi védelmi láncolata hamarosan jelentéktelen lesz. A szenátus ülésén Arnold tábornok bejelentette, hogy a németek egy újfajta bombát szerkesztettek, amelynek hatása borzalmas. A bombát szénázzal és növényi olajjal készítik. A bombát legutóbb Barcelonában próbálták ki és megállapították, hogy a robbanás után fél mérföldnyi körzetben nem maradt élőlény.

Ankarából jelentik: A Fekete-tenger közelében lévő szénbányában robbanás történt, amely 23 bányászt megölt.

Carmona portugál köztársasági elnök elhatározta, hogy rövidesen meglátogatja Portugália keletázsiai gyarmatait. Az elnök három hónapot tölt uton.

A lengyel köztársasági elnök megbetegedett és az orvosok tanácsára minden tervbevett kihallgatást elhalasztottak.

A washingtoni legfelsőbb bíróság ítéletet hozott a »karbatett kézzel folytatott sztrájk« ügyében. A bíróság megállapította, hogy a munkásoknak joguk van sztrájkolni, de nem szabad erőszakos cselekedetre ragadtatniok magukat, sem az üzemet nem szabad megszállni.

Az angliai Handintonschire grófságban lezuhant egy angol bombavető repülőgép. A gép három pilótája meghalt.

**Villannyal
vasalni kincs,
fejfájásod
SOHA SINCS!**

Az első kasszálott 352.000 dináron autót, szőlőt és földet vásárolt a branyinvrhi községi jegyző

Külszertették a vizsgálatot

A baranyai Branyin Vrh faluban teljes 12 évi jegyzősködés után elmozdították állásából Nikolics Tódort. Nikolics nemrég 30 hold földet vásárolt és száz ezer dinárt ki is fizetett az eladónak. Mivel nem sokkal a földvásárlás előtt szőlőt, majd autót vásárolt és lakásának butorzata is belekerült mintegy 150.000 dinárba, a batinai főbíró rajtaütésszerűen hivatalvizsgálatot tartott Nikolicsnál és megdöbbentő vizsgálata nyomára jött rá. A napokig tartott vizsgálat kiderítette, hogy Nikolics nem kevesebb, mint

352.000 dinárral károsította meg az államot,

illetve a községet és bányászatot.

Nikolics roppant ügyességgel éveken át folytatta üzemeit. Amíg apránként vásárolta a butorokat, néha egy-egy lánca földet és szőlőt, addig senki nem gondolt rosszra. Vakmerő lett és ez nyakát törte. Mindenkinél feltűnt, hogy a jegyző a 2.000 dináros ha-

vifizetést mellett egyszerre 30.000 hold földet vásárol, 100.000 dinárt készpénzben lefizet, sőt

autót, fogatot és lovakat vásárol.

Valaki jelentést küldött az apatini szolgabíróhoz, ahol szintén gyanusnak találták az esetet és Anojcsics Vjekosláv főbíró haladéktalanul megejtette a hivatalvizsgálatot.

A vizsgálat első napján már fel függesztették állásától Nikolicsot. Két nap múlva bünvádi eljárás indult ellene és most, a vizsgálat befejezésekor ugyancsak eljárást indítottak Szokolovics Zsivko községi tisztviselő ellen is, akinek a látszat szerint, szintén köze van a sikkasztásokhoz. Nikolics helyére ideiglenesen Avramov Száva duboveicei községi jegyzőt nevezte ki Anojcsics főbíró. Nikolics visszaéléseinek esete kinos feltűnést keltett Belimanasztiron és környékén, ahol a volt községi jegyzőt jól ismerték.

Nagyarányu csapatösszevonások Tuniszban

Tunisz belsejében lövészárkokat és torlaszokat emelnek

Rómából jelentik: A Messagero tuniszi értesülése szerint Tuniszban rövid idő óta nagyobb csapatmozdulatok és hadianyagszállítások figyelhetők meg. A tuniszi kikötőbe minden éjjel hajók érkeznek hadianyaggal és élelmiszerekkel. Algirből naponta futnak be a katonasággal és hadianyaggal megrakott vonatok, melyek a libiai határ felé mennek tovább. Tuniszban a város belsejében lövészárkokat ásnak és torlaszokat emelnek.

Tavasszal kiépítik a nemzetközi autótutat Szubotica és a palicsi Szand-pálya között

Néhány nappal ezelőtt a Reggeli Ujság ismertette a súlyos és indokolt panaszokat, amelyek a nemzetközi autótut szubotica-palicsi szakasza ellen merültek fel. A járműtulajdonosok ugyanis arra a szomorú megállapításra jutottak, hogy az ut egyes szakaszai

még rosszabbak most, a kiépítés után, mint azelőtt voltak.

Ez elsősorban a palicsi utszakarra vonatkozik, amelynek burkolatát kőköcskékből készítették el, de nem hengereltek le és egyáltalán nem tisztogatják, úgyhogy az uttestet száraz időben vastag por, esős időben pedig magas sár réteg fedi. A legsúlyosabbak a panaszok a palicsi ut még ki nem épített többkilométeres szakasza ellen, amely a törvényszéktől a Szand-

pályáig terjed és a kőburkolat egyenetlensége, elhanyagoltsága és rossz állapota miatt valóságos életveszélyes a közlekedésre.

A napokban miniszteri szakbizottság érkezett Szubotícára, hogy átvegye a nemzetközi utnak a várostól a magyar határig terjedő részét. A bíróság, amelynek Kovacsevics Miladin mérnök, az építésügyi minisztérium osztályfőnöke a vezetője, tüzetesen átvizsgálta az autótut. A bizottság a héten már a horgosi részt vizsgálja felül. Kovacsevics Miladin miniszteri osztályfőnökhöz szintén eljutottak a járművek tulajdonosainak panaszai, de mint kiderült, a panaszoknak nem az utépítési munka ki nem elégitő volta szolgál alapul, hanem az a körülmény, hogy a kifogásolt utszakaszok építése még nem fejeződött be. Az ellenőrzőbizottság egyik tagjától nyert értesülésünk szerint a palicsi utszakaszon rövidesen megszűnik a sár és a portenger, mert a kőköcskák hézagait aszfalttal töltik ki és az uttestet lehengereltetik.

Erre a munkára csak a hideg idő elmúltával kerülhet sor.

Amint a bizottságtól értesülésünk, még tavasszal orvoslást nyernek a járművek tulajdonosainak legsúlyosabb sérelmei is, amennyiben közel kétfélmillió dináros költséggel kiépítik az utat, amely a törvényszéktől a Szand-pálya előtti városi vámházig terjed. Az építési költségeit már megszavazták, a munkát pedig nyomban megkezdik, amint a megszavazott összeg kiutalást nyer.

Az építésügyi minisztérium szakbizottsága rövidesen befejezi a munkáját, de a bizottság egyik tagja továbbra is Szubotícán marad, hogy a vállalkozók további munkáját ellenőrizze. A bizottság a nemzetközi ut szubotica-szrbobráni szakaszát már át is vette és megfelelőnek találta,

a szrbobrán-noviszádi utszakasz kiépítését pedig őszig feltétlenül befejezik.

A járművek tulajdonosainak körében bizonyára nagy örömet keltenek majd a bizottság megnyugtató intézkedései.

«O»«O»«O»«O»«O»«O»«O»«O»

NÉMETORSZÁGBAN A ZSIDÓK, NAK BE KELL SZOLGÁLTATNI MINDEN ÉRTÉKET:

Be kell szolgáltatni bármilyen értéket A törvény e téren nem ismer mértéket Átadnak a zsidók, ami csak fém, veret Gyémánt lakodalmas s minden arany-eret

Egy értékük marad, melyre ez elmélet Rá nem vonatkozik és ez a gyöngyélet.

SANYARU VENDEL

A bácskai haramiák a bíróság előtt

Németh Lajos és társai tagadják a gyilkosságot

A szubotikai törvényszéken Vukicszevic Veszelin ötös büntető tanácsa tegnap kezdte tárgyalni Németh Lajos és társainak, az utóbbi idők legveszedelmesebb gonosztevő bandájának bűnügyét. Németh Lajos és bandája bűnügyében már tavaly júniusban kellett volna főtárgyalást tartani, de akkor Nagypál Antal, a zamárdi csendőrgyilkos elmeállapotának megvizsgálása céljából elhalasztották a tárgyalást. A beográdi legfelsőbb egészségügyi tanács véleménye alapján Nagypál Antal korlátoltan beszámítható és ezért most már

öt is bíróság elé lehetett állítani többi cinkostársaival együtt.

Németh Lajos, a megátalkodott gonosztevő, a szubotikai fogházból történt szökése után követte el az utóbbi évtized legnagyobb betöréseit. Az ő nevéhez fűződik a petrovoszelói bankrablás, a topolai takarékpénztár kasszájának megfurása, Leibach Gyula szállásán a betörés, valamint a vád szerint ő és társai gyilkolták meg özvegy Jaramazovic Istvánné földbirtokosnőt is. Az özvegyasszonyt először kirabolták és mivel nem találtak elég pénzt, ütni kezdték, hogy árulja el pénzének rejtékhelyét Jaramazovicnél nem volt több pénz és így nem is adhatták nekik, ezért a rablók

addig verték és ütötték, míg meg nem halt.

Németh Lajost szökése után ismét elfogták és a szubotikai törvényszék fogházába zárták. Itt először éhségsztrájkot kezdett, majd öngyilkosságot kísérelt meg, amennyiben felvágta az ereit, de idejében észrevették és így megakadályozták abban, hogy önkézzel ítélkezzen maga felett.

A veszedelmes gonosztevő a tegnapi tárgyaláson is megátalkodottan viselkedett. Amikor az elnök a vádirat ismertetése után kérdést intézett hozzá, hogy bűnösnek érzi-e magát, kijelentette, hogy mindent beismer,

csak a rablógyilkosságot nem,

mert nem ő követte el. A betörések részletes ismertetésénél azt a meglepő kijelentést tette, hogy Leibach Gyula szállásán a pénztárban nem 120.000 dinár volt, amint azt a károsult bejelentette, hanem csak 36.500 dinár.

A topolai takarékpénztárban balul sikerült kasszafurásról elmondja, hogy négy hatalmas páncélkasszát kellett megfurnia és mindössze 71 dinárt talált. Harmadnap

az újságokból tudta meg,

hogy a takarékpénze az ötödik kasz szában volt, de ezt már nem volt ideje megfurnia. A topolai takarékbán egyedül dolgozott, itt nem volt segítőtársa.

A petrovoszelói bankrablás sikerült nekik a legjobban, mert itt 130.000 dinárt zsákmányoltak, amit négy részre osztottak. Nagypál Antal, Palatinus Sándor, Orsics Sime és ő osztottak a pénzen. Ő a pénzt vad házastársának, Kovács Máriának adta, aki azt olyan jól elrejtette, hogy a hatóságok csak testi vizsgálat meg-

ejtése után találták meg. A petrovoszelói kasszafurás pénzéből 71.000 dinárt elástak, amit a rendőrség meg is talált és letétbe helyezett.

A RABLÓGYILKOSSÁGOT NEM HAJLANDÓ BEISMERNI A GONOSZTEVŐ

Az elnök ezután Jaramazovic Istvánné meggyilkolásának ügyében intéz hozzá kérdéseket, Németh Lajos azonban a legkonokabban, megátalkodottan tagad.

A rendőrség megállapította, hogy Németh Lajos gyengéje a befőtt volt és minden betörési helyen

néhány üveg befőttet evett meg.

Ezen az alapon indultak el Jaramazovicné meggyilkolásánál is. A rablógyilkos itt is felbontott több üveg befőttet és azokból lakmározott, közben azonban természetesen üjlenyo mata is ott maradt a befőttes üvegekben.

Az elnök figyelmeztette erre a súlyosan terhelő körülményre Németh Lajost, aki cinikusan csak a következőket válaszolta:

— Lehet, hogy épen olyan üjlenyomatot találtak, mint az enyim, de ez csak mese. Különben is olvastam, hogy

Amerikában már az üjlenyomatokat is hamisítják.

— Miért ismerte akkor be a csendőrségen a rablógyilkosságot, még pedig minden befolyástól mentesen?

— Akkor olyan kedvem volt, hogy mindent beismerjek, amit csak kérdeztek.

— Mégis, hogyan tudta a csendőrség előtt olyan pontosan leírni a rablógyilkosság színhelyét — kérdezte tovább az elnök.

— Én kérem minden nap újságot olvasok

és ott olvastam a rablógyilkosság színterének leírását.

Az elnök kérdésére végül elmondta, hogy Tóth Jánossal és Nagypál Antallal a mitrovicai fegyházban ismerkedett meg.

Németh Lajos kihallgatásának befejezése után az elnök Nagypál Antalt hívja fel, aki kijelenti, hogy egészségesnek érzi magát. A rablógyilkosságban való részvételt ő is a legkonokabban tagadja, azt beismeri, hogy a Leibach-szállási betörésnél a kertben őrt állott. Amikor az elnök mégis firtatni kezdi Jaramazovicné meggyilkolását, azt mondta hogy annak elkövetője gyáva ember volt.

— Én sohasem voltam gyáva.

Csak a gyáva ember nem mer jelentkezni.

A harmadik vádlott Kovács Mária, Németh Lajos vadházastársa, előzőleg háromszor volt már büntetve. Ő rejtette el a rabolt pénzt. Azzal védekezik, nem tudta, honnan ered a pénz. Németh azt mondta, hogy kártyán nyerte.

Molnár-Fekete Mihály 56 éves vranyevói lakos, Nagypál Antal sógora bűnpártolás címén került a törvényszék elé, mert nála lakott sógora a betörések elkövetése után és az ő udvarán ásta el a rablott pénzt. Molnár kihallgatása végén sírva

hangoztatta ártatlanságát.

Tóth Jánost orgazdasággal és azzal vádolja az ügyészség, hogy szálást adott Németh Lajosnak. Azzal védekezik, hogy nem tudott semmit Németh viselt dolgairól.

A MEGGYILKOLT ASSZONY KUTYÁJA A GYILKOS NYOMÁRA VEZET

A vádlottak kihallgatása után a bíróság megkezdte a tanúk kihallgatását. Katrinka Anna 72 éves cselédasszony, aki a meggyilkolt Jaramazovicnénél szolgált, elmondta, hogy a rablógyilkosság éjszakáján hallotta, hogy betörtek, ezért kiugrott ágyából és az ajtó felé szaladt, ott azonban

üveggel fejbeütötték úgy, hogy elájult.

A rablók erre az ágyba fektették és az ágyemüvel letakarták, később, amikor magához tért,

hallotta, amint Jaramazovicné könyörög a rablóknek, ne bántassák, mert nincsen itthon több pénze, amennyi volt, mind oda adta.

A sötétben nem ismerte fel a támadók arcát, de hangjuk és alakjuk alapján talán felismerné. A bíróság szembesíti Némethet és Nagypállal, mire Katrinka azt mondja, hogy hangjuk és alakjuk is hasonló a rablógyilkosokéhoz.

Matkovics Liza, szintén Jaramazovicné cselédje volt és teljesen hasonlóan mondja el az esetet Katrinka Annával. Őt is leütötték a rablók és csak később tért magához.

Ivics Károly 22 éves szolga Jaramazovic Józsonál, a meggyilkolt unokaöccsénél dolgozott. Elmondja, hogy a gyilkosság utáni éjjelen, amikor még senki sem tudott a borzalmas esetről, a kora hajnali órákban kimentek a szántóföldre dolgozni és magukkal vitték a meggyilkolt Jaramazovicné kutyáját is.

Amint egy kukoricakuphoz közeledtek, a kutya vonyítani kezdett. Ő és Jaramazovic Józso erre vasillat fogtak és bedőlködték a kupba, ahonnan egyszerre Németh Lajos mászott elő, akit meg is szurtak.

Kérdésükre elmondta, hogy éjjel az eső elől a kupban keresett menedéket.

Jaramazovic Józso, a meggyilkolt unokaöccse hasonlóan mondta el az esetet.

Amikor a bíróság szembesítette Némethet a két súlyosan terhelő tanuval, a gonosztevő vállát vonogatva, azt válaszolta:

— Lehet igaz, lehet nem... Nem emlékszem rá.

Nerandzsics Sztipán és Milankovics Márkó rendőrvezetők, akik Németh Lajost elfogták, egyhanguan azt vallották, hogy Németh minden kényszerítő eszköz igénybevétele nélkül ismerte be a rablógyilkosságot is.

A bíróság még több tanut hallgatott ki, majd a tárgyalás folytatását szerda délelőtt félkilenc órára tűzte ki.

BRETON AKTIVISTÁK TERRORMERÉNYLETE EGY NYUGATFRANCIAORSZÁGI VÁROSBAN

Párisból jelentik: A nyugatfranciaországi Quimperből származó jelentések szerint a breton aktivisták ebben a városban merényletet követtek el. Az aktivisták folyékony robbanóanyaggal telt üveget dobtak a prefektúra épületére. Az anyagi kár igen nagy.

Nagy baj, ha az ember tulságosan félénk

A szombori törvényszék felmentette egy megvesztegetési per három vádlottját

Érdekes perben hozott ítéletet tegnap a szombori törvényszék. A vádlottak padján Gájics Jován szombori trafikós, Kulyanics Szteván 52 éves kulai gazdálkodó és Krnyajics Milán 37 éves volt szombori ügyészségi szolga ült. A vádirat a következőképpen ismertetette a hármuk ellen szóló vádakat:

Kulyanics Szteván kulai gazdálkodó a múlt évben összeverekedett egy haragosával és emiatt súlyos testisértes címén eljárás indult ellene. Kulyanics rendkívül félt a bírósági eljárástól és igyekezett mindent megtenni, hogy elkerülje a büntetést. Nagy baját elmondta Gájics Jován szombori trafikósnak, közeli rokonának. Gájics hátorította Kulyanicsot, hogy ne féljen semmit, mert az államügyészséggel nagyon jó összeköttetése van és

majd kidöleozza hogy a bűnügy iratai eltűnjenek.

Közölte azt is, hogy az államügyészségen lévő ismerőse nem más, mint

Krnyajics Milán ügyészségi szolga, aki kevés pénzért megállítja az igazságszolgáltatás menetét.

Gájics — a vádirat szerint — fekereste az ügyészségi szolgát és közölte vele, hogy Kulyanicsotól nagyobb összegű pénzt is ki lehetne csalni, mert nagyon fél a büntetéstől. Erre mindkettlen elutaztak Kullára, Kulyanicshoz. Krnyajics ott kijelentette, hogy ha 100 dinárt kap előleg címén és később még többet is, akkor hajlandó elintézni az ügyet. Kulyanics Krnyajicsal elment egy vendéglőbe és

ezalatt Gájics Kulyanics lakásáról ellopott 55 000 dinárt.

Már előzőleg elrejtőzött az udvarban és amikor a háziak eltávoztak zavartalanul kutatott a lakásban.

Kulyanics a lopás miatt feljelentést tett a rendőrségen, amely nyomozást irított és így az egész ügy napvilágra került.

A tárgyaláson Gájics tagadta úgy a megvesztegetési ügyben való közvetítést, mint a lopást. Ez utóbbira vonatkozólag kijelentette, hogy

igaz ugyan, hogy a kérdéses napon boeskorban járt Kulán és a lopás után boeskoronyomokat találtak az udvaron, de aznap egy boeskoros koldust is látott Kulyanicsnál és valószínűleg ő volt a tettes.

Krnyajics Milán tagadta, hogy megvesztegette magát, bár nem tudta magyarázatát adni, hogy a kritikusnapon miért járt Kulán. Kulyanics szintén tagadta a megvesztegetés vádját.

A bíróság a perbeszédnek elhangzása után kihirdette ítéletét, amellyel bizonyítékok hiányában mindhárom vádlottat felmentette.

70091

HIREK

Látogatások a bálnán. Dr Radivojovics Jován dunai bán tegnap...

Csantaviri hírek. A szubotici mestervizsgáztató bizottság...

Nézeteltérés egy halottal és hat súlyos sebesüléssel. Berek faluban...

Nyolc arab meghalt egy angol támadás következtében. Jeruzsálem...

A szeknyavadász erdőkerülőt meggyilkolta a vadászastása. A Barva Luka közelében...

Kisfia született a 96 éves állatorvos férjnek. Egy Nikács melletti faluban...

FRUSKOGORAC Rizling Leányka Burgundi Matorác Szalakszia

„Az ördög cimborá.”

Manapság már el sem tudnánk képzelni életünket a meteorológiai infózetek időjósításai nélkül.

Egy angol ügyvéd, aki szenvedélyesen gyűlti a feledésbemerült régi törvények furcsaságait...

Fűzőjét, keztebőjét, harisnyáját csakis Fischer J. és Fia cégnél...

DOROSZLOVÓI HÍREK: A doroszlóvi falukarék, hitel és öngazdálkodó szövetkezet...

Berlinben autórablás miatt halálra ítélték egy kékautót. Berlinből jelentik a német hírlapírók...

Székrekedésnél és emésztési zavaroknál igyunk reggel ágygymorra egy pohár természetes „Ferenc József” keserűvizet...

Fájdalomtól megtört szívvel jelentjük, hogy szeretett főnökünk özv. Skell Jakabné szül. KREMER ANNA...

Siess szeretni! Siess, szeress, jaj, fékezetlen Csókolj meg, Anna, üdvösségem!

Méregpoharát a szerelemnek Kacagva hajtsuk le fenékiig. Szívünknek minden dobbanása Repüljön fel a fényes égig.

Hintsen ránk a szerelmes éjjel Bűbájos álmat, dus regéket: Ajkunk a kéjnek mámorában Boldog mosolyra, csókra ébred.

Sietni kell a szerelemmel, Eliramlik hamar az élet. Ne vádolhassuk önmagunk, hogy Szerelmünk fukaron elkésett.

SZABADKA GYULA ««(III)»»

Betérés Noviszádon. Kedre virradó éjszaka Noviszádon ismeretlen tettes betört Szlankamenac Gavro...

Kincses Zoltán noviszádi református negédlelkész bucsuztatása. Kincses Zoltán noviszádi segédlelkész...

Borbélyok és fodrászüzletek számára kölnivíz, puder és viztartók, valamint egyéb modern, izléses fém-cikkek...

M. K. Lepedat, Szubotica főelárúsitónál vett sorsjegyek közül a következő számok lettek kihuzva a február 27-iki húzáson...

Köfhőgés esetén szopogasson „NEGRO” BOMBONT KÜLFÖLDI TÖZSÉFZARLATOK A dinár árfolyama. Budapest 6—7.50...

ÚJ KÉPEK A REGGELI UJSÁG LÉNYKÉPKIRAKATÁBAN. A Bremen öltözőszűs csak nagynehezen tud átbújni a Panama-csatorna szűk szilipjei között.

Szloboda Variété N v szód Március havi szenzácios műsor a következő attrakciókkal: „Arlo May” amerikai komikus táncszám...

Betörők jártak az egyik szentái tenispályán. Szentáról jelentik: A Szentái Tenisz Klub pályáján lévő épület ajtaját ismeretlen betörők feltörték...

Beslics földművelési miniszter sejtíti a bánáti utéptést. Petrovgrádról jelentik: Vasárnap petrovgrádi tartózkodása alatt Beslics Nikola földművelésügyi miniszter...

ADAI HÍREK: A Méhész Egyesület nagygyűlést tartott, amelyen az adómentes cukor sürgős beszerzéséről volt szó.

Világszenzáció
Walt Disney
Hófehérke-filmje

A szubotícai bemutatón is tomboló sikert aratott a páratlan szépségű film

Sem Szubotícán, sem másutt nem aratott film még csak megközelítően sem olyan nagy kirobbanó sikert, mint

Walt Disney világhírű remekműve, a Hófehérke és a hét törpe páratlanul szép, színes filmváltozata. Az első pillanattól kezdve két órán át hol tapsolt, hol önfelédten nevetett a közönség, vagy pedig a csodálkozó szájára zárt a nézőtér.

Minden tulság nélkül megállapítható, hogy

„Ilyen még nem volt».

Zseniális a kompozíció és a kivitel is. Nagyszerű gondolat volt Disneytől, hogy a film három főhősét, a Hófehérkét, a hú királynőt és a szerelmes herceget élő, valóságos figuráknak rajzolta meg és csak a törpéket és az állatokat karrikírozta. Így azután végig a grandiózus játékon a komolyabb drámai jelenetek a legkacagtatóbb tréfákkal, a legragyogóbb rajztrükkökkel váltakoznak és nincsen az előadásnak egyetlen unalmas perce sem. Sőt ugyszólván pillanatonként követik egymást az ötletek, rakétaszzerűen robbanó viccek.

A filmhez három dolog kell: tehetség, bátorság és pénz. A Hófehérke csupa zsenialitás, amellelt meglátszik rajta, hogy nem voltak tekintettel az anyagi áldozatokra. A győzelem azonban tökéletes; ennek a filmnek a kedvéért a gyermekek érdemesnek tartják majd tanulni, a felnőttek pedig örökre hálásak lesznek a film készítőinek, hogy legalább érzésben egyszer visszatérhettek a gondtalan gyermekkorba.

Ha elmennek a regruták Pancsevón

Vasárnap este, március 5-én 9 órai kezdettel Pancsevón fogja lejátszani a vojlovciai KIE műkedvelő gárdája a Weifert-féle sörház színpadán Jancsukó Gábornak kitűnően sikerült népszínművét »Ha elmennek a regruták«-at.

A vojlovciai KIE műkedvelő gárdájának ez lesz az első szereplése Pancsevón, ahol tizenhét évvel ezelőtt játszottak utoljára magyar színdarabot. Az előadásra nagy szeretettel készülődnek a vojlovciaiak, mert féltve őrzött gárdájukkal még sohasem szerepeltek Pancsevón. A pancsevóiaknak nagyon jól esett ez a meleg figyelem két okból. Először azért, mert a pancsevói műkedvelő gárda még nem mutatkozott be eddig magyar színdarabban, másodsor meg azért, mert ezzel a lépéssel megindul a Dél-bánátban az annyira áhított falu és város közeledés is.

Pancsevó város magyarajku lakosai ma mindent megtesz, hogy az előadás minél látogatottabb legyen és ezért már most árulják elővételben a jegyeket. Amint hírlik Petrovgrádról, Beogradból és Vrsacról is jönnek vendégek március ötödikére Pancsevóra. Noviszádról a Közművelődési Tanács képviselteti magát ez alkalommal.

Rendkívüli közgyűlést tart a Szentai Magyar Közművelődési Egyesület. Szentáról jelntik: A Magyar Közművelődési Egyesület, március 11-én jövő szombaton rendkívüli közgyűlést tart. A rendkívüli közgyűlésen az egyesület alapszabályain kisebb változtatásokat eszközölnek.

SZINHÁZ-FILM

Délutáni előadáson lesz a »Ha elmennek a regruták« című népszínmű noviszádi bemutatója

A noviszádi telepi Olvasó- és Gazdakör — mint ismeretes — vasárnap, március 5-én mutatja be Jancsukó Gábor tehetséges noviszádi zeneszerző »Ha elmennek a regruták« című népszínművét. A bemutatót a beltéri Katolikus Otthonban tartják meg még pedig az eddigi szokástól eltérőleg nem este, hanem délután. Az eddig megtartott délutáni előadásokat bizonyítják, hogy a közönség rendkívül szereti az ilyen időpontban rendezett

előadásokat. Sokkal kényelmesebb és kevesebb fáradságot igényel a közönségtől, mint az esti előadás. Ez vonatkozik különösen a közönségnek arra a részére amely a központtól távol lakik és azokra, akik korán reggel már dolgozni mennek.

Az Adamovics-telepi egyesület legjobb erőivel hozza színre az operettet és így bizonyos, hogy nagy sikere lesz. Jegyek már elővételben kaphatók.

Ma kezdődik a jegy elővétel az »Iglói diákok« szombat esti előadására

A noviszádi Polgári Magyar Daloskör műkedvelői teljesen elkészültek már az »Iglói diákok« próbáival és csak a szombat esti bemutatót várják, hogy a nagyközönség elé lépjenek és igazolják azokat a hízelgő híreket, amelyek a próbákkal kapcsolatosan elterjedtek. Az összes szereplők teljes szívvel és lélekkel készültek erre az igazán kedves romantikus darabra, amely a régi diákéletet eleveníti fel előttünk. Romantikus története, megkapó szerelem bonyolódik a darabban, amelyet édes zene, kedves dalok tarkítanak, úgy, amint azt Farkas Imre a magyar operettek legtehetségesebb szerzője írta és szerezte. Sok régi diák nóta hangzik fel a színpadon és visszavisz bennünket évtizedekkel a multba, amikor még kevesebb gondunk és bánatunk volt, amikor mindnyájan fiataloknak éreztük magunkat és amikor a

kedélyes diáknótákat halljuk, mindenki ismét fiatalnak érzi magát, még akkor is, ha sohasem járt latin iskolába és nem énekelte a »Ballag már a vendiák«-ot.

A szerepeket a legjobb műkedvelőkre bizta Gerich Endre a rendező, aki maga is hálás szerepet vállalt a darabban.

Az »Iglói diákok« szombat este kilenc órakor kezdődő előadása iránt igen nagy érdeklődés nyilvánul meg ezért, mártól kezdve jegyeket elővételben az Ábrahám-féle könyvkereskedésben és a Daloskör helyiségeiben lehet kapni. Az ülőhelyek árát 10, 15 és 20 dinárban állapították meg azért, hogy mindenki ellátogathasson az előadásra és gyönyörködhesen ebben a kedves darabban, fűbe mászó muzsikájában és szívéhez szóló dalaiban.

Nagy sikert aratott Debelyacsán a Zsindelyezők a kaszárnya tetejét. A helyes református Egyházi Dalárda műkedvelői négy ízben hozták színre a »Zsindelyezők a kaszárnya tetejét« című operettet zsufoit ház előtt. Ez a darab volt az idény legsikerültebb előadása. A szereplők valamennyien derekasan megállították a helyüket. Oriási sikert aratott ifj. Balogi Bálint báro Píper szerepében. Neje Amália Tóth Gizi volt, jól játszott. Anikó szerepében Weisz Sárika ének és tánc számával szintén óriási sikereket és nagyon sok tapsot aratott. Agnóst: Laskai Zsuzsika alakította és töle már megszokott rátermettséggel és kitűnő játékkal. Gida szerepében Pécsi Ferenc szintén sok sikert aratott. Gacsaj Pista szerepét: Szvetlik Gyula komikus és jó humorával vitte sikerre. Csikorgó örmester szerepét Görbe András jól és természetesen alakította. Jók voltak még Csantavér ezredes szerepében Szilágyi Béni, Horka Gyuri szerepében Muzsik Lajos, Bártfai és Mészlay főhadnagyok szerepében Máté Lajos és Laskai Imre azonkívül Papp István, Deli Árpád, Tasnádi Sándor, Ribár Péter, Diószegi József, Varga Lajos, Becsei István, Kun Sámuel, Nagy Mihály; a 4 táncosnő szerepében: Monoki Eszti, Szücs Ilonka, Csengeri Bözsi, Mérges Zsuzsanna. A darabot Vitkai Gyula rendezte nagy szakértelemmel és óriási fáradsággal. Fáradozása nem volt hiabavaló, mert a darab oly sikert ért el, ami ritkán fordul elő Debelyacsán.

A noviszádi adamovics-telepi Egészségügyi szövetkezet ma, március elsején este 19 órakor a telepi népiskolában folytatódólagos előadást tart, melyen mindenki résztvehet. Az előadás magyar nyelvű.

A szoborbráni Polgári Olvasókör új vezetősége. A szoborbráni Polgári Olvasókör vasárnap tartotta évi közgyűlését, amelyen a következő új vezetőséget választották meg: Elnök dr. Lőrincz János, alelnök Molnár Mátyás, pénztáros Blazsanyik Géza, jegyző Lestár Ferenc, könyvtáros Gálik Antal, szertáros Dönczi Márton, választmányi tagok: Firányi Géza, Schank Frigyes, Hauswirt Nándor, Odri Kálmán, Horváth József és Schleif János. Az ifjusági csoport vezetői: Miló Ferenc, Nagy József, Dönczi Márton és Tóth Sándor.

Ma kulturest a noviszádi Daloskörben. A noviszádi Polgári Magyar Daloskör ifjusági osztálya ma, szerdán kulturestet rendez, amelynek műsorán felolvasás, magyar nóták és egyfelvonásos bohózatok szerepelnek. Belépődíj nincs.

A Hilandár-kolostorban készült képek kiállítása Noviszádon. Vasárnap március 5-én nyílik meg a noviszádi Emléktömbben Belozsánszki Sztása beogradí festőművész kiállítása, amelyen a művésznak az Athos hegyén lévő hírneves Hilandar kolostorban készített képei kerülnek közszemlére. Belozsánszki kétszer egymásután volt az ősrégi kolostorban és egész sor rendkívül érdekes képet festett. A noviszádi kiállítás 12-ig marad nyitva.

Közgyűlést tart a sztárbecsei Alsóvárosi Katolikus Kör. A sztárbecsei Alsóvárosi Katolikus Kör március 12-én, vasárnap délután tartja évi közgyűlését Csizofski István plébános elnökletével az egyesületi otthonban.

SPORT

Szép küzdelmeket hozott a petrovgrádi Vojvodina birkózóversenye

Petrovgrádról jelentik: Vasárnap este rendezte meg a Szokolanumban a petrovgrádi Vojvodina nagyszabású birkózóversenyét a város bajnokságáért. A versenyen a Vojvodina, a szubotícai Hakoah, a beogradí Jugoszlávia és a vrsaci Hajduk birkózói indultak. Beneveztek a noviszádi Judda Makkabi birkózói is, de vasárnap délelben lemondták a részvételt, mert az időpont nem felelt meg nekik. A küzdelem hat súlycsoportban folyt, a félnehézsúlyban ugyanis csak a beogradí Biljan, ennek a súlycsoportnak országos bajnoka nevezett be és így, miután nem volt ellenfele, kénytelen volt mint néző szerepelni.

Az egyes mérkőzések rendkívül szép küzdelmet hoztak. A legtöbb tuss-győzelemmel végződött, csak a bantam és a welter súly döntője dönt el pontozással. Az egyes küzdelmek eredményei a következők:

Bantam-súly: Lévay (Hakoah) győz Szöllösi (Vojvodina) ellen, Babics (Jugoszlávia) győz Vukovics (Vojvodina) ellen, Lévay győz Budai (Vojvodina) ellen, Babics győz Szöllösi ellen, Lévay győz Vukovics ellen, Babics győz Budai ellen. Babics győz Lévay ellen. A mérkőzések alapján bajnok Babics (Jugoszlávia), 2. Lévay (Hakoah), 3. Budai (Vojvodina).

Pehely-súly: Vujevics (Hakoah) győz Mata Zsiga (Vojvodina) ellen, Vujevics győz Mata János (Vojvodina) ellen, Mata Zsiga győz Mata János ellen. Bajnok Vujevics (Hakoah) 2. Mata Zsiga (Vojvodina).

Könnyűsúly: Dokljanov (Hajduk) győz Pilinger (Vojvodina) ellen, Kosztics (Vojvodina) győz Betlehem (Hakoah) ellen, Vlanikolin (Hakoah) győz Vujevics (Vojvodina) ellen, Betlehem győz Vujevics ellen, Kosztics győz Dokljanov ellen, Vlanikolin győz Kosztics ellen, Dokljanov győz Betlehem ellen, Vlanikolin győz Dokljanov ellen. Bajnok Vlanikolin (Hakoah), 2. Kosztics (Vojvodina), 3. Dokljanov (Hajduk).

Weltersúly: Grujics (Jugoszlávia) győz Zsivánovics M. ellen (Hajduk), Simonkovics (Hakoah) győz Nikolajevics (Hajduk) ellen, Grujics győz Nikolajevics ellen, Simonkovics győz Zsivánovics M. ellen, Nikolajevics Zsivánovics M. ellen feladta, a döntőben Grujics szép küzdelemben pontozással győz Simonkovics ellen. Bajnok Grujics (Jugoszlávia), 2. Simonkovics (Hakoah), 3. Zsivánovics (Hajduk).

Középsúly: Zsivánovics V. (Hajduk) győz Rauch (Vojvodina) ellen, Gombár (Vojvodina) győz Schneider (Vojvodina) ellen, Rauch győz Schneider ellen, Gombár győz Zsivánovics V. ellen, Gombár győz Rauch ellen. Bajnok Gombár (Vojvodina), 2. Zsivánovics (Hajduk), 3. Rauch (Vojvodina).

Nehézsúly: Bartus (Hakoah) győz Miletics (Hajduk) ellen. Bajnok Bartus.

Bírák voltak Boros (Szubotica), Kirics (Vrsac) és Glusac (Beograd), akik funkcióikat pártatlanul látták el. A közönség néha, teljesen indokolatlanul, mégis tiltakozott ítéleteik ellen.

Handwritten mark: HCO91

**Beograd-Noviszád
városközi ökölvívőverseny
Noviszádon**

Március 4-én, mint már jelentettük, az ökölvívó sport híveinek nem mindennapi eseményben lesz részük; ezen a napon rendezik meg a Noviszád-Beograd városközi versenyt, amelyre mindkét város a legjobb, ismertnevű ökölvívóit küldi a szorítóba.

Himmelsbach Lajos, noviszádi bajnok

A verseny főmérkőzése Ogrizek beogradí bajnok és Himmelsbach Lajos noviszádi bajnok között 10 menetre megy, a további párosítás a következő: Luka Popovics (B)—Aca Tádics (N) 8 menet, Himmelsbach Jakab (N)—Bogdanovics (B) 6 menet, Petrovics (B)—Himmelsbach S (N) 4 menet. A városközi verseny után még 4 noviszádi pár mérkőzik egymással: Madarász—Güllich, Hög—Suszter, Andriček—Raseta és Schmidt—Tóth Kása.

A nagy érdeklődéssel várt verseny szombaton este 9 órakor kezdődik a Szloboda nagytermében, helyárak 8-tól 30 dinárig.

A PANCSEVOI BÁNÁT KÖZGYŰLÉSE

A »Bánát« SC vasárnap tartotta meg rendes évi közgyűlését. Ezen a tizennyolcadik közgyűlésen új tisztikart választottak. Elnök lett dr. Jankovics Péra ügyvéd. Első alelnök Bacács Jován, második alelnök Alkalaj Josif. Első titkár Aumann László, másodtitkár Grubanov Petár. Első pénztáros Alekszijevis Vukasin, másodpénztáros Miljónov Zsiva, Gazda Kosztics Jován. Orvos dr. Csolakovics Miléta. Választmányi tagok: dr. Cvéjics Szvetisláv orvos és Petrovics Boriszláv. A felügyelő bizottság tagjai: dr. Pátics Boriszláv ügyvéd, Todorovics Milán, Bukur Petár. Radojics Djura és Sztefanovics Milivoj lett. Mivel a közgyűlés megállapította, hogy az egyesület anyagi összeomlás előtt áll, elhatározták, hogy a vezető tagok közül 35-en 100 dináros megajánlással sietnek az egyesület megmentésére és kötelezték magukat további havi 50 dinár készpénzfizetésre egy teljes éven át. A pénztári jelentés szerint ez az önkéntes megadótatás megmenti a klubot a bukástól.

Futball-eredmények

PETROVÁC: Szlovácski—Gragyanszki (Novivrbász) 4:1 (3:0), barátságos.
B. PALÁNKA: Szloga B—Szlovácski B 3:3 (1:2), barátságos.
NOVISZÁD: Bersil SK—Dunav 3:1 (2:1), Trgovaeski-pálya, játékvezető Neumann. A mérkőzés mindvégig izgalmas és a játékvezető erélytelensége folytán helyenkint durva volt. A Dunav szépen, a Bersil eredményesen játszott.

BAJNOK: Szloga (Sztanisics)—BAK 3:1 (2:1), barátságos, játékvezető Mihók. Jók voltak: Gauder, Budanovics, Grga és Pénzes.

SZTARAMORAVICA: ZsAK (Szubotica)—Krivaja 3:2 (2:1), barátságos, játékvezető Rackov. A szuboticei vasutasok kombinált csapattal szerepeltek. A mérkőzés mindkét részről szép volt. A hazai csapat góljait Gáspár (tizenegyesből) és Boza szerezte.

CSANTAVIR: Bunyevác (Szubotica)—CsAK 2:0 (2:0), barátságos, játékvezető Feiss. Az első tavaszi mérkőzés szépszámu közönséget vonzott. A vendégsapat gyors, fürgé játékával állandóan enyhe fölényben volt, a hazai együttes még nincs formában, emellett tartalékosan is játszott s a balserenese is üldözte. Feiss kisebb hibáktól eltekintve jól bíraskodott.

MITROVICA: Trgovaeski (Zeman)—Gragyanszki 6:0 (1:0), barátságos. A hazai csapat súlyos veresége nagy meglepetés.

VRŠAC: Radnicski—Vojvodina 4:0 és Dusan Szilni—Viktoria 2:0, barátságos mérkőzések.

Rövid sport hírek

A futballpályán halt meg Sójhaj János, a budapesti HAC egyik játékosa. Sójhaj szívbeteg volt, mérkőzés közben szótlanul összeesett s mire társai segítségére siettek, már nem volt benne élet.

Bezdanban vasárnap BSE—OSC mérkőzéssel kezdődik a tavaszi bajnokság. A BSE nagy ellenfele ellen, amelytől ősszel Odszacin 1:4-re kikapott, a következőképpen áll fel: Braun—Horváth II. Birher—Szlávik. Odry I. Gabriel (Kovács)—Jeszenszki, Horváth III. Ruff II. Matheisz Szabó.

A beogradí Jugoszlávia májusban jubiláris nemzetközi futballtornát rendez, amelynek egyik résztvevője a németországi SC Hannover 96 lesz. A hannoveri csapat május 28. és 29-én játszik Beogradban.

Corkban március 19-én Írország—Magyarország válogatott futballmérkőzés lesz, amelyet az angol Nattras vezet.

A bécsi Rapid évente két mérkőzést szeretne játszani a Ferencvárossal, mégpedig egyet Budapesten, egyet Bécsben. Az idei mérkőzések a Rapid terve szerint április 30-án (Budapesten) és június 29-én (Bécsben) lennének.

A Ferencváros vasárnap a Budafok elleni bajnoki mérkőzésre így áll fel: Pálinkás—Tátraí, Szoyka—Lázár, Sárosi III Pósa—Táncos, Sárosi dr. Polgár, Toldi, Gyetvay.

Pesti humor. Láttá tegnap azt a boxmérkőzést, amelyik két percig tartott? — Csak az elejét. Olyan unalmas volt, hogy a vége előtt elmentem.

Szabó Miklós harmadik amerikai versenye szombaton lesz Sanfranciscóban, innen újra visszamegy Newyorkba, ahol március 11-én áll starthoz.

A Főiskolások jégkorong-világbajnokságának helyezési sorrendje: 1. Csehszlovákia, 2. Magyarország, 3. Svédország, 4. Lengyelország, 5. Norvégia.

A noviszádi Konobar SC összes tagjait kérem hogy jelenjenek meg március 2-án délután 3 órakor a Janjevendéglőben megtartandó közgyűlésen. — Az elnök.

A noviszádi vadászegyesület közgyűlése. A noviszádi vadászegyesület most tartotta évi közgyűlését az Oszmán-féle vendéglőben. A közgyűlés elfogadta az előterjesztett jelentéseket majd ismét megválasztották a régi vezetőséget élén Degyánszki Petárral.

A NAK kerékpáros szakosztálya ma este 8 órakor ülést tart, amelyre kérem az összes tagok megjelenését. — Polyákovics.

A törökök összegabalyodott, egymást letaposó tömege vad futással menekült a víz felé s kettéválva, utat nyitott a szemközt előrobogó lovascsapatnak.

Bercsényiek készen várták a támadást.

Az ezredes már fölemelkedett nyergében s elkiáltotta a »Rajtát«-t.

De ekkor váratlan esemény történt.

A támadásra rájuk rohanó lovascsapat hirtelen megállt, mintha lovaik lába a földbe gyökerezett volna.

Bercsényi maga szintén dermedten állva maradt s huszársjai közül sem ugrott elő senki.

A két csapat nem volt távolabb egymástól tizenöt-husz lépésnél s a porfelhő dacára is jól kivehették egymás arcát.

Bercsényi csapata leigázva pillantotta meg az ellenséges csapat élén Felső-Magyarország bujdosóvá lett fejedelmét, késmárki gróf Thököli Imrét.

A fejedelem testhez álló piros nadrágot viselt. Lábán hegyes orru, deli-saru. Virágos aranybrokátkból készült, térdén alul érő dolmányán elől drágaköves kapesok szikráztak a napfényben. Vállán panyókára vetve párdúcörmenté, amelyet szintén csillogó ékkövekkel borított mentelánc tart össze. Fején, kissé hátravágyva, keskeny prémmel szegzett daliás kucsma, az ezüst félholddal és csillaggal ékesített forgótartóból oldalt szárnyalakúra igazított fehér kócsagtollal. Jobbjában drágaköves

(66)

markolatu, keresztvasu szablya, a legjobb magyaf kardok egyike a lefolyt nyolcszáz év alatt.

A büszke tartásu arabs paripán arannyal gazdagon himzett lótakaró, a ló homlokán gyémánttal kirakott hatalmas boglár kócsagtollbokréttával.

Lovasa a legszebb férfijelenség, aminőt szerelmes női szív maga elé álmodhatik; a legdélecegebb harcos, aki valaha is csatátér díszre volt.

Bercsényiek rögtön megismerték és megrendült szívvél látták maguk előtt a Bujdosók Fejedelmét.

Amazok hasonló döbbenettel álltak meg a magyar huszárcsapat előtt, amelyet mint ellenséget legázolni s leapritani szándékoztak.

Az a »Rajta-rajta!« kiáltás, amely messzececsengve repült fel Bercsényi ajkáról, s amely máskor jeladás volt a villám lecsapására, most épp ellenkezőleg, megállított két csapatot.

Bercsényi és fiatal hadnagyai a hátukat érezték megborzangani az iszonyu hőség dacára is. Az ellenséges magyar csapatban atyafiaikra, bátyjukra, apjukra ismertek!

Pár pillanatig állt így legyökerézve, szótlanul egymással szemmen a két arcvonat.

De ez az idő elegendő volt ahhoz, hogy mind a kettő átérezze a magyarság iszonyuan tragikus helyzetét.

Egyik része a császár seregében küzdött a török ellen, a másik a törökben a császár ellenében!

De már megmozdult a fejedelem — pár esztendővel ezelőtt még az egész magyarság hőse és szemefénye, most szakálltnövesztett bujdosó vezér — s azon az édes, lágy hangján, amely annyiszor felforralta a magyar vért, amely azonban most szomoruan csengett — odakiáltotta Bercsényinek:

— Győzelemhez segítettek a császárt és ezzel új szöveget vertek Magyarországra koporsófedélbe!

Bercsényiek nem válaszoltak. De az a bánatos, lélekrázó szózat újra csak fölzendült:

— Tizezer arany vérdíj van kitűzve Thököli fejére. Miért nem mozdultok ezért a fejéért?

És valóban nem moccant senki. A szózat elhangzott, Thököli néma maradt.

Hanem beszéltek ajkai helyett a

könnyek, amelyek elhomályosították égszínkéek szeméinek tündöklő tükrét.

A fejedelem sirt. Siratta a magyar sorsot, a magyar mártíromságot; siratta saját magát, siratta Munkácsot, siratta szegény Magyarországot.

Ó, de hát lehetett volna-e elég könny mindannak elsiratására, amennyi keserű bánatot a veszendő magyarságnak ez a két maradék virágbokra ott a véres csatateren egymással szemben, az egymás arcáról leolvasott!

Bercsényi lehajtotta a fejét és kezét többször a szeméhez emelte. A huszárok elforgatták a fejüket, hogy ne lássák egymás szemében a könnyeket.

A fejedelem fölemelte a kezét s mégegyszer átkiáltott:

— Fehér kendőt kössetek máskor a fővegetekre, vagy a jobb csuklótokra!... Isten áldjon!...

A huszárcsapat ajkán fölmorajlott:

— Isten áldjon!

Thököli kardjával tisztelgett és sebes vágatva visszaindult; a bujdosók utána.

Bercsényi újra a menekülő török tömegbe vezette huszársait és keserű dühvel vágta, aprították őket, míg este nem lett.

Thököliék visszabogva császári vértésekbe ütköztek. Mint villám csaptak rájuk és megszállították őket.

Aztán a Dunába ugrottak s átusztattak a folyón.

Épp akkor vergődött a tulpart-ára a nagyvezér, azt közrekapta s

FONTOS ORVOSI TANÁCSOK

betegnek és egészségesekek számára

Őszi tanácsok cukor- betegnek részére

(23)

Vasárnap

Ebéd: gombaleves, sonkás omlett, idei sültcsirke, zöldbab vajban, tortaszelet cukorbetegmódra, kifőtt almakompót.

Vacsora: sonka vagy hideg felvágott: vesepecsenyéből, borjú- vagy sertéssültből, tejfeles saláta.

3. Nyári hónapok étlapja.

A nyár dussá teszi a cukorbeteg asztalát. Ugyszólván az összes »zöld-főzelék« néven ismert főzelékek kaphatók és sok ételt izletesebbé tesz: a friss paradicsom, zöldpaprika és a kőkzedvelt uborka.

Fiatal lha, kacsa, továbbá a folyamán rák a nyári különlegességek.

A gyümölcsök közül a földi eper, málna, ribizli, egres átszámítás a »nyári« a meggy, ribizli, egres, savanyu alma: mártás vagy kifőzve kompót alakjában szerepelnek.

Hétfő. Ebéd: husleves bennefőtt kel velőcsont, főtt marhahus, sóska vagy snitling mártás, karfiol vajjal, citromfagylalt Vacsora: naturszelet, paradicsomos tök.

Kedd. Ebéd: ribizli leves kacsasült, tejfels uborkasaláta, kelkáposztafőzelék, turós palacsinta cukorbetegmódra. Vacsora: kacsaprólék paprikásan.

Szerda. Ebéd: paradicsomleves, borjúcomb, hajlukáposzta, fagylalt cukorbetegmódra Vacsora: paprikáscsirke, uborka saláta.

Csütörtök. Ebéd: meggyleves, sertéskaraj, zöldbabfőzelék, kávékrém. Vacsora: töltött paprika, paradicsommal.

Péntek. Ebéd: karfiolleves, rácponty, tök — spárgamódra, parfaít cukorbetegmódra. Vacsora: töltött kalarábe.

Szombat. Ebéd: libapróléklevessnitlingmártás, kelkáposztafőzelék, tortaszelet cukorbetegmódra. Vacsora: rákpörkölt, vizes uborka, paraj.

Vasárnap. Ebéd: paradicsomleves, töltött tök, libapecsenye, uborkasaláta, zöldbab gratinrozva, parfaít cukorbetegmódra. Vacsora: hideg libasült, hideg egresmártás, saláta.

4. Őszi hónapok étlapja

Az őszi hónapokban ugyszólván minden főzelék frissen kapható. A szárnyasok husa ilyenkor érett, izletes.

Hétfő. Ebéd: husleves, főtt marhahus, hagymamártással, kelbimbó gratinrozva, tojástekeres, borsalóval. Vacsora: borjuvelő tojással, paraj.

Kedd. Ebéd: zöldbaleves, borjuvelő, tökfőzelék, turós palacsinta cukorbetegmódra Vacsora: sertésborda, párolt káposzta.

Szerda. Ebéd: gombaleves, rostélyos, zöldbab, mandulás habcsók. Vacsora: párizsi szelet, paraj puding.

Csütörtök. Ebéd: csontleves, főtt csirke, paradicsommártás, tök, turós szelet Vacsora: gomba tojással.

(Folytatása a pénteki számunkban.)

A korai öregedés elkerülhető

(25)

Mi is az a vérnyomás? Manapság divat, hogy a magasabb korban levők azzal a speciális kéréssel jönnek az orvoshoz, hogy náluk pontos vérnyomásmérés történték. Pedig a vérnyomás-emelkedés egyrészt nem jelent okvetlenül az erek megbetegedését, másrészt az erek súlyos megtegedésével nem mindig jár együtt a magas vérnyomás. A vérnyomás-emelkedés létrejöttéhez szükséges, hogy a legkisebb ütemekben fokozódjék az akadály. Ezt pedig okozhatja a vese megbetegedése, vagy az idegrendszer felzgatott állapota is. A vérnyomást a vér mennyisége, a szív ereje és az erekben lévő akadályok nagysága együtvéve szabják meg. A vérnyomás-fokozódás beállhat hirtelen vagy lassan szinte észrevétlenül: az előbbi az akut, pressorius érkrisis, mely vértolulással, általános rosszulléttel, hirtelen jelelkező szédüléssel jár s agyvérzéses insultussal is végződhet. A lassan kifejlődő krónikus, tartós vérnyomás-fokozódásnál a betegek fejfájásról panaszkodnak, amit a legtöbbszor székrekedésnek tulajdonítanak: később a fejfájáshoz szédülés csatlakozik, mely azután állandóan uralkodik a körképben. E szédülés okát Stejn és Fellner épp a magas vérnyomás által megzavart labirintus-működésben keresik. Az »Erzsébet« kórház fekvő és ambuláns öreg egyeinek végezt mérések alkalmával az volt a benyomásom, hogy a vérnyomás magassága és az általa okozott tünetek intenzitása között szoros összefüggés nincs. Sok esetben a magas vérnyomás nem okozott káros tüneteket a

szív normális állapota mellett. Nagy számú megfigyelés és az utóbbi évek vizsgálatai megállapították, hogy amibár a vérnyomás-emelkedés nem kötelező tünete az érlelmeszesedésnek, de viszont az olyan vérnyomás-emelkedést, melyet nem az érfael elmeszesedése idézett elő, hanem az izgatott életmód okozott, előbb vagy utóbb az érrendszernek a megbetegedése is követheti és ez szolgáljon mindenkinek figyelmeztetésül.

Az elmeszesedés lényegileg kopási folyamat, amely előbb-utóbb minden embert elér, de azoknál lép fel korábban, akik életmódjukkal az elkopási folyamatot még gyorsítják is. Sok buszfogyasztó köszvényes, hájas és cukorhajos ember hajlamos erre a megbetegedésre, mert a hajlammak és az örökítőkenységnek itt is óriási jelentősége van. Vérbetegségben, alkoholizmusban szenvedőknél és erős dohányosoknál szintén gyakran látjuk időelőtti való fellépését, de megfigyelhetjük gyakran az alkoholon kívül ólom, higany és más különböző toxinok következményeképpen is.

Már fentebb említettük Mechnikov elméletét, mely szerint a bélbaktériumok által produkált mérgek vagy toxinok is kiválthatnak elmeszesedésses folyamatot. Ezeknek a vastagbélben található mikrobáknak nem annyira a testük ártalmas, mint inkább vírusoknál szintén gyakran látjuk időelőtti való fellépését, de megfigyelhetjük gyakran az alkoholon kívül ólom, higany és más különböző toxinok következményeképpen is.

(Folytatása a pénteki számunkban.)

mint testőrség fedezték menekülését.

A második mohácsi csata következményeképp — kerék százhatvanegy esztendővel az első után — fölszabadult az egész Dráva- és Szávaköz.

Thököli mind kijebb szorult hazájából, amelynek pár évvel előbb még fejedelmé volt.

És Munkácsban egvre fogvott a reménység, hogy fölszabadításra jöhet diadalmas fegyverével...

De Zrinyi Ilona szemében akkor se látott senki könnyet, amikor a törökök újabb, idei döntő vereségéről megjött a hír Munkács várába.

— A hadiszerecnse forgandó, — mondotta a vártanácsban, — jól tudják kegyelmeitek. Az egész csak annyi, hogy állhatatosságunkat újabb próbára teszi a Mindenható.

— Az élelmezést máris sikerült biztosítanunk, — jelentette Absolon. — Jövő nyárig tarthatja magát a vár.

— Csak muskéta-golyóbisban van nagy fogyatkozás, — jegyezte meg Radics.

— Golyóvá kell önteni minden ércet, a gyertyatartókat, a kulcsokat is! — mondotta Ilona bátor lélekkel.

Még azznap valóban összeszedtek minden fémet, ami a várban található volt: leszedték a závarokat, a ládák, a szekrények pántjait, a mentékről lenyesték a pitykegombokat, összegyűjtötték a kűszöbre szegzett szerencsepapkat

is és újra lett muskétagolyó elegendő.

De azért takarékoskodtak vele, amennyire lehetett. Nem süttöttek el puskát, csak ha biztos volt a találat.

Borzasztóan megnőtt így minden egyes golyó értéke és jelentősége. Ahány golyó volt Munkácsban, az ostromlókra annyi halál leselkedett...

XXIII. fejezet.

EGY KORONÁZÁS ELŐKÉSZÜLETEI

— Felség, — mondotta a minisztertanácsban, néhány nappal a harsányi győzelem után Strattmann kancellár — itt az idő, hogy összehívni méltóztassék a magyar országgyűlést. Most van ideje terveink megvalósításának, mikor az országot megfélemlítette Karafa s elvakította az újabb győzelem.

— Igen — szót szórakozottan a császár — az idő kedvezőnek látszik. Ma jelentette éppen Esterházy, hogy a nagy többség már eleve biztosítva van.

— Ha a szabadkirályválasztás és az Arany Lulla ellenállási záradéka eltöröltetik, a nádor valóban nagy szolgálatot tesz fölségednek, — jegyezte meg Hermann örgróf, a hadügyminiszter. — De bizonyára nagy jutalomra is fog számítani.

— Felséges házunk örökös uralkodásának megalapítója méltó is lesz reá, — jegyezte meg Lipót. — Meg fogja kapni az aranygyapjút és a birodalmi hercegséget.

A miniszterek titokban össze-

néztek, s kaján irigység tükröződött az arcukon, ugyannyira, hogy még az együgyü Lipót is észrevette.

Gunyos mosoly játszott az ajkai körül.

— Nem mindenki van olyan előnyös helyzetben, mint a nádor s így nem mindenki tehet oly nagy szolgálatokat, mint éppen ő. Az volna a tiszte, hogy az ország jogait védje a koronával szemben. Ha jól tudom, így rendel az elavult magyar alkotmány. S ő a korona javára megnyirbálni segít e jogokat. Hát ez az, amit nem tud utána csinálni senki az egész birodalomban.

A miniszterek az irigységtől elzöldülve érezték magukban, hogy öneik bizony nincs rá semmi elárulni valójuk. Ebben a Bécsben olyannyira kelendő portékában is a magyarok a leggazdagabbak.

— De felséges uram, — szót most ismét Strattmann, — az országgyűlésnél nem kell megállani. A török katonai hatalom elhanyagolása után Erdély kész prédául kínálkozik. Ott már a talajt kellőképp előkészítettük. Titkos levelezésben állunk Telekivel s másokkal is. Ezeknek az uraknak, akik egy független állam miniszterei lehetnének, nincs más vágyuk, mint hogy birodalmi grófságot nyerjenek. Készek érte földadni országuk függetlenségét.

— Erdély megér pár grófi címet, — mondotta a felség mosolygva.

— Összel tehát a lotharingiai herceg bekéredzkedik oda s ha a

várakat már megszállta, — folytatta Strattmann, — Karafa tábornokot küldjük oda, az ország meghódoltatására. No hiszen, öneki a puszta neve olyan rémületet fog szólni, hogy nem lesz, aki elmentálljon.

A minisztertanács határozatához képest tehát az országgyűlést meghirhették s az egész család Pozsonyba készült.

A császár nem szívesen mozdult ki Bécsből. Itt voltak kedves zenészei, agarai, sólymai; itt a jó bécsi nép, amely hálával tekintett föl rá a Bécsbe szüntelenül felhorádatott roppant adóbevételekért és szákmányokért, ha azok rablásból származtak is. Az elősdiék természetrajza egyforma mindeütt.

De hát az ország legfőbb szabadságainak eltörlése megért egy kis kirándulást.

Előhívtak az udvari szabók s parancsot kaptak, hogy magyar diszruhákat varrjanak a császár, a császárné s a két kis főherceg számára.

S milyen mulatságos volt az, amikor a kész ruhákat fölpróbálták!

A császár keszeg, imbolygó alakján úgy állott a diszmagyar, mintha valamely telivér magyar ur ráakasztotta volna, mint valami ruhafogasra. Lehetetlenség volt megállani nevetés nélkül.

Még a szabó, a borotvált pofájú bécsi sógor is alig tudta megállani, hogy el ne kacagja magát.

(Folytatjuk)

70091

Gyuriscs pénzügyminiszter a dr. Sz. ojadinovic kormány által tervezett 247 millió dinár új adóterhet törölte a költségvetésből

Beográdból jelentik: A dr. Sztojadinovic kormánya által kidolgozott 1939-1940. évi költségvetési javaslat 247 millió dinár újabb adóval akarta megterhelni az adófizetőket. Ez az állami egyenes adóra kivetett speciális hozzájárulás, tulajdonképpen az adóterhek 12%-os emelését jelentette volna.

Érthető, hogy az ország gazdasági körei nem nagy lelkesedéssel fogadták ezt az adóemelési tervet, ezért Gyuriscs pénzügyminiszter hivatalba lépése után azonnal tanulmányozni kezdte ezt az újabb terhet és elhatározta, hogy

nem terjeszti a szkupstina elé és nem szavaztatja meg. A pénzügyminiszter számított arra is, hogy az újabb adó bevezetése nélkül esetleg deficit állana elő az állami költségvetésben, ezért gondoskodott arról, hogy az esetleges hiányt a már meglévő jövedelmekből fedezzék. Gyuriscs pénzügyminiszter határozata, hogy nem vezeti be az újabb 12 százalékos adót, nagy meglepődést váltott ki gazdasági körökben és hangoztatták, hogy tíz év óta ez az első eset, amikor egy pénzügyminiszter a tervezett adóemelést nem hajtja végre, amely adóemelés pedig 247 millió dinár jövedelmet jelentene az államnak.

A Reggeli Ujság már jelentette, hogy Beográdban tárgyalások folytak jugoszláv búzának Olaszországba történő szállítása ügyében. A megállapított kontingens alapján Jugoszlávia

negyven millió líra

értékű búzát szállíthat az idén Olaszországba. A búzaszállításra vonatkozó tárgyalások márciusban kezdődnek meg és valószínű, hogy eredménnyel is végződnek, mivel a Prizad a buza bevásárlási árát mázsánként husz dinárral csökkentette.

UTAZOM a newyork-i világkiállításra

Vállalatok mindenféle magán- és üzleti ügyek elintézését mérsékelt díjazás mellett. Ajánlatokat vagy címeket:

„Amerika” jellegével a kiadoba kérek

A Narodna Banka közlése a százdináros bankjegyekkel kapcsolatosa

A Narodna Banka a következő hivatalos közlést adta ki:

»A Narodna Banka több oldalról értesült, hogy egyesek nem akarják elfogadni a százdináros bankjegyeket, amelyek a következő felírást viselik: »Narodna Banka Kraljevine SHS« és 1920 november 30. keltezéssel bírnak, mert azt hiszik, hogy ez a bankjegy nincs forgalomban. A Narodna Banka ezzel kapcsolatosan felhívja a közönség figyelmét arra, hogy ezt a bankjegyet nem vonja ki a forgalomból és hogy ez épen úgy forgalomban van, mint a »Narodna Banka Kraljevine Jugoslavije« felírású és 1929 december 1-én kiadott százdináros bankjegy és épen olyan törvényes fizetési eszköz, mint ez. (A. A.)

Abban a hiszemben volt, hogy törülközője fehér...

...míg össze nem hasonlította egy Radion-fehér törülközővel!

Lehetséges az, hogy egy tisztára mosott törülköző ily szürkés színű legyen? Bizonyára, amennyiben nem lett egészen tiszta. A Radion-fehér ruha mellett piszkosnak tűnik. Mert Radion tökéletesen tisztára mos. A kifőzésnél az oxigénbuborékok a nagy tisztítóerejű, de mégis enyhe hatású Radion-oldatot a szövetéken állandóan keresztülhajtják és eltávolítanak onnan minden piszkot. A ruha kívül-belül ragyogó tiszta lesz, összehasonlíthatatlanul fehér - Radion-fehér.

SCHICHT RADION
LEGFEHÉREBB FEHÉR A RADIONFEHÉR

□ A szentai Ipartestület közgyűlése. Szentáról jelentik: Az Ipartestület most tartotta évi rendes közgyűlését Szabó Lajos elnök vezetésével. Az elnök beszámolt a kulturház építéséről és kérte iparostársait, hogy jöllehet a kulturház felépült, de azért továbbra is adakozzanak, hogy a belső berendezés is minél gyorsabban elkészülhessen. A titkári jelentés elfogadása után a közgyűlés kijelölte a mester- és segédvizsgáztató bizottságok tagjait.

KÖZGAZDASÁG

Németország Jugoszláviai kivitele fokozásával akarja megjavítani a kliring márka árfolyamát a jugoszlávai piacokon

Berlinből jelentik: A jugoszláv és német delegáció legutóbbi találkozója alkalmával megegyezés jött létre a jugoszláviai piacokon eladásra kerülő kliring márkák legalacsonyabb árfolyama tekintetében. A kliring márka legalacsonyabb árfolyamát 13.80 dinárban állapították meg. Németországot azonban nem elégtette ki ez a megoldás és

kevesli a 13.80 dináros kliring márka árfolyamot és szeretné értékét emelni. A németek véleménye szerint a német kliring márka árfolyama Jugoszláviában nem lehet kevesebb 15 dinárnál.

A németek azt hiszik, hogy a kliring márka árfolyamát úgy tudják leginkább feljavítani, ha fokozzák Jugoszláviába irányuló kivitelüket. Ha a németországi kivitel fokozódik, akkor Jugoszláviában nagyobb kereslet mutatkozik a kliring márkák iránt és ez természetesen

tel fokozódik, akkor Jugoszláviában nagyobb kereslet mutatkozik a kliring márkák iránt és ez természetesen

árfolyam emelkedést

vonna maga után. Ismeretes, hogy Németország a tavalyi év második felében bizonyos megkötéseket léptetett életbe kivitele tekintetében, különösen a balkáni államokba és ide sokkal kevesebb árut exportált, mint azt eredetileg terveztek. Most azonban a Jugoszláviába irányuló kivitel fokozásával a német kliring követelés is emelkedik és így fel lehetne javítani a kliring márka árfolyamát a jugoszláviai piacokon. Ezért azt várják, hogy Németország tengerentúli államokból származó nyersanyagot fog szállítani Jugoszláviának kliring számlára.

□ Teljes a borbély-béke Petrovgrádon, Petrovgrádról jelentik: A petrovgrádi ipartestület borbély és fodrász szakosztálya vasárnap délután tartotta rendes évi közgyűlését, amely teljesen rendben, a nemrég megkötött férfi és női fodrász-barátság szellemében zajlott le. A közgyűlésen megjelent Lekics Bózsó ipartestületi elnök és Vladiszavijevics Nikola az országos szövetség kiküldötte is. A jelentéseket egyhangúlag elfogadták, majd a következő új vezetőséget választották meg: elnök: Arsinov Sztevan, alelnök: Buttél Domonkos, titkár Schenk Vendel, pénztáros Rukover József, választmányi tagok: Todics Laza, Klekker Mihály, Milinovic Sztevan, Ludvig Károly és Turkulov Szredoje, a felügyelőbizottság tagjai: Hoog Ádám, Jung Gvula, Linepitz Károly, Dumitrov Szvetozár és Szenteff Pál. A segédvizsgáztató bizottságba a borbélyok részéről Ludvig Károlyt és Turkulov Szredojet, a mestervizsgáztató bizottságba Buttél Domonkóst, Schenk Vendelt és Rukover Józsefet, a nőfodrászok részéről mindkét bizottságba Hoog Ádámot és Klekker Mihályt delegálták. A közgyűlés ezután határozott állást foglalt a szakosztály további fennmaradása mellett, majd elhatározták, hogy a közeljövőben az ifjabb nemzedék számára borbély és fodrásztanfolyamot rendeznek.

□ Felhívás a szuboticaí kereskedelmi alkalmazottakhoz. A szuboticaí Magánalkalmazottak Egyesülete kezdeményezésére összehívott kereskedő alkalmazottak megbeszélését szerdán este fél nyolc óraker tartják meg az egyesület helyiségében. A megbeszélésen több előadó ismerteti a kereskedelmi alkalmazottak sérelmeit és azokat a módokat, amelyekkel segíteni lehet azokon. A szövetség kerületi vezetősége részéről Rozmajer Antal noviszádi kiküldött tart előadást a magánalkalmazottak helyzetéről.

APRÓHIRDETÉSEK

Növényharmat

a legerősebb házi fluid. 3 cseppje elég a homlok, halántékok, végtagok stb. bedörzsölésére 3 csepp balzsamos illata mélyen belelegezve tisztítja az orrot és gégét. Ára 12.— dinár. Kapható patikákban, boltokban. Főlerakat Apoteka Gebauer, Bač. 190

HÁZASSÁG

HÁZASSÁGOKAT leglelkismeretesebben közvetít jobb körökben. Elsőrendű családi összeköttetések Legjobb eredményeket biztosítjuk Tájékoztató prospektust 10 dinár előzetes beküldése mellett diszkrétén szétküld: »Rezor«, Záhreb, posta 3. 1106

ALLAST KERES

ISPAN vagy gazdatiszt hosszú éves gyakorlattal, gazdasági számvetés, állattenyésztésben önkéntesen jártas megbízható, becsületes, keres elhelyezkedést. Ajánlatok: »SZERÉNY« alatt Schmelka hirdető iroda, Noviszád. 1000

KERESLET

FIATAL kezdő énekesnőt keres családlás és szolid zenekar. Érdeklődni a karmesternél, Noviszád, Jovana Djordjevicseva 7, szuterén, Ilinnél. 1417

A kozmetika **FI-FI** krém 10 din. csodája puder 10 din. szappan 6 din. Készítő: Savič gyógyszerész, Subotica, Jelašiceva 8

Városi Mozi - Szubotica

Hétfőtől—szerdáig Minden idők legnagyobb filmje

Walt Disney leirhatatlan szépségű remekműve

Hófehérke és a hét törpe

A legnagyobb világsikerű aratott SZINES filmcsoda Felnevelteknek, gyermekeknek egyaránt nagy élmény!

ÉRTESITEM a m.t. közönséggel és ismerőseimmel, hogy **önállósítottam** magam és **Noviszádon, Kralja Petra II. utca 86 szám alatt új vaskereskedést nyitottam**

Kérem a nagyérdemű közönség szíves pártfogását és maradjon teljes tiszteltet **Buchmüller Lénóc**

LEIPZIGI TAVASZI VÁSÁR 1939

NAGY TECHNIKAI ÉS ÉPÍTÉSZETI VÁSÁRRAL EGYÜTT MÁRCIUS 5-TŐL 13-IG

60%-os menetjegy kedvezmény a német birodalmi vasutakon a többi vonalakon 33%-os menetjegykedvezmény

Minden felvilágosítással szolgál: GESC HÄFTSSTELLE DES LEIPZIGER IC SEALTS für den Balkan BEOGRAD, Knez Mihajlova 33. Telefon: 24—311 Vagy: Michael Rumpler igazgató Noviszád, Habag palota, Tel: 26—23. Zagrebben: W. Erken, Starčević trg 6 Lyublyanában: Ing. G. Tönnies Tyrseva cesta 33. Szubotican: Konrath K igazgató, Aleksandrova 6. Szarajevóban: Petar Jurišić, Aleksandrova 52 Szplitben: M. Jakovics alkonzul. Petrovgrádon: Johann Weiterschan, Aleksandrova 16 Szkoplyében: Nikola Baubin, Brzakova 5.

Szigetel: gőzberendezéseket, gőzvezetéseket, hűtőberendezéseket, hűtővezetéseket stb. **Szállít:** parafalemezeket és csőburkolatokat „HIGIEA“ PRVA JUGOSL. TVORNICA ČEPOVA D. D., ZAGREB, post. pret. 318. Ivkančeva 48. Telefon 24-070.

URANIA MOZI, NOVISZAD

Csak 3 napig! Hétfőtől—szerdáig bemutatja közkívánatra a legjobb

Rökh Marika filmet:

Forró vér

uj kópiákban. — Főszereplők: Rökh Marika, Paul Kemp, Hans Stüve. Rendező G. Jakobi

SÜRGÖSEN keresek elsőrendű fodrásznőt, aki jól tud manikűrözni. Magas fizetés. Dobrenov fodrász-szalón, Noviszád, Trg Oszlobodjenja 4. 1420

GYERMEKTELEN, lehetőleg fiatal házas-párt keresek. Az asszonynak takarítást kell végeznie és ezért kis szobából és konyhából álló lakást és fizetést kap. Noviszád, Bratya Ribnikara u. 18.

EMBERT mindeneknek keres Schmidt, Noviszád, Gajeva 3/a 1423

ELADÓ

JAP MOTORKERÉKPÁR 350 ccin négyütemű, regisztrálva, teljesen jó karban elköltözés miatt olcsón eladó Markovics Vidoje, Szubotica, Paja Dobanovacska 24. 68

Zsák

ponyvá, zsinag, egolcsóbban

AVRAM SCHIFF

zsák- és ponyvaköloszónél Afrik, lószőr és lólakarók

Hevederek, tömlők stb **NOVISZAD** TELEFON 24-03 Teleg.: Jutešii Kralja Petra II. 2. Kérjen áralánjatot!

»MIRA SZALON« szerény díjazásért készít ruhákat, Brankov Mira, Noviszád, Njegoseva u 24. 1421

Dr. Filipon crme a legjobb és legkedveltebb nappali krém. Ára helyben és vidéken 14.— dinár. Apoteka Kuchler, Vrsac. 2474

3000 DINÁRIG, 8 százalékos kezelnélküli, gyors privátkölcsönt szerzek, háromévi határidőre, kereskedőknek iparosoknak, hivatalnokoknak. Honorárium két százalék utólag. Vidékiek sziveskedjenek válaszbélyegyet csatolni. Érdeklődők »Magánpénz« jellegre írjanak. 1415

»**FLORODOR**« szakorvosi felügyeiet mellett készül. eltüntet mitessert, pattanást és ráncokat Ára Jugoszláviában Din 22.— Kapható szaküzletekben. Főlerakat »Vegetabilia« Noviszád 5124

Reggeli Ujság

Uredništvo i administracija Szerkesztőség és kiadóhivatal: Noviszád, Kr. Petra II. (Futoski put) 50 **Telefon: 21 37, éjjel 20 58** Felelős kiadó: **Andréo Dezső** A kiadóhivatal nyitva van: **Blazsek Ferenc** **Pretpilata — Előfizetés:** Egy óra 28— dinár (kihordó útján 30 din.) Három óra 80— dinár (kihordó útján 86 din.) Félévre 160— dinár (kihordó útján 172 din.) zlázi svakodnevno. Megjelent naponta Post. čekovni račun — Postacsekizsámila Zagreb, 46.692

Handwritten number: 41097